

על 1 חלק 2

מזכירות הממשלה

סעיף 69

ש מ ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

יום א', י' בסיון התשמ"ד - 10.6.84

נכחו: חברי הועדה - השרים: י. נאמן - יו"ר, מ. נסים, מ. צפורי

נציג ההסתדרות הציונית: מ. דרובלס, א. תבין

נעדרו: חברי הועדה - השרים: מ. ארנס, פ. גרופר, ז. המר, י. כהן-אורגד, ד. לוי

נציגי ההסתדרות הציונית: א. אביחי, ר. ויץ, א. כץ, ע. לוינסקי, מ. ריבלין

י. זמיר	- היועץ המשפטי לממשלה
מ. דקל	- סגן שר החקלאות
ת. גריזים	- המנהל הכללי, משרד המדע והפיתוח
פ. אלבק	- משרד המשפטים
א. אריאל	- משרד המדע והפיתוח
א. בבאי	- מינהל מקרקעי ישראל
א. בראון	- משרד הבטחון
י. דקל	- הסוכנות היהודית
ר. חקלאי	- משרד האוצר
ד. לב	- לשכת שר המדע והפיתוח
י. מרגלית	- משרד הבינוי והשיכון
אל"מ ד. סתו	- משרד הבטחון
א. עטיה	- משרד התעשייה והמסחר
א. צור	- לשכת סגן שר החקלאות
א. שבות	- משרד המדע והפיתוח

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

./סדר-היום

בפרוטוקול זה 69 דפים.

7 חלק
1-22.3.5
23-42.5
43-57 3.8
58-63 1.5

סדר היום :

הת/58.	יערית ונריה:- סיכום הדיון בענין הקמת היישובים	ח'א' 1.
הת/59.	סינדיאנה - כור	ח'א' 38.
הת/60.	אלישמע (חרס):- הקמת יישוב חדש	ח'א' 41.
הת/61.	נבי עניר	ח'א' 44.
הת/62.	יישובים חדשים ברמת הגולן:-
א. עין כנף (דיר עזיז)
ב. דליות (מזרעת קוניטרה)	ח'א' 47.
הת/63.	החכרת קרקע למתיישבים בגולן:-
תנאי חכירה ייחודיים למשככנים	ח'א' 56.
הת/64.	כפר דייגים:- יישוב חדש במרכז רמת-הגולן	ח'א' 58.
הת/65.	כוכבא, יישוב קהילתי בהר חברון:- מיקומו הסופי של היישוב	ח'א' 61.
הת/66.	הקמת יישוב קהילתי על-יד המאחז מיצד	ח'א' 61.

הת/58. יערית ונריה - סיכום הדיון בענין הקמת הישובים

השר י. נאמן:

אנו נפתח את הישיבה ונשנה את הסדר. שר המשפטים צריך לעזוב, לכן, הבטחתי לו שנתחיל בסעיפים ו' ו-ז', הנוגעים לנריה ויערית. אני מזכיר לחברי הועדה, שהיתה החלטה בענין זה. הנושא הועלה עיי שר התקשורת לפני ישיבה אחת או שתיים - אינני זוכר בדיוק. על-כך-פנים, היתה החלטה והיה ערעור של שר המשפטים. התקיים ברור. שר המשפטים, אני מעביר לך את דשות הדיבור.

השר מ. ניסים:

אני מבקש לשנות את ההחלטה שנתקבלה לגבי שני הישובים הללו, באופן, שבסוף כל החלטה יכתב: "הביצוע יהיה לאחר שינתן אישור של מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה". כלומר, ההחלטה נשארת בעינה. הביצוע יהיה לאחר האישור.

אני אוסיף מילה - התקיים ברור במשרד המשפטים לגבי שני המקומות הללו. נבדקו כל המכשולים בדרך לענין ויעשה מאמץ להחיש את התהליך כמה שניתן. בדרך כלל, כל העיכובים בנושאים אלה אינם תלויים במשרד המשפטים, הם תלויים במשרדים אחרים. מצידנו נעשה הכל, כדי שהדיונים יעשו בהקדם, בדחיפות, עד כמה שניתן, אם הסיוע והתהליכים שצריכים לעשות עיי משרדים אחרים, לא יעכבו הם את הנושא. על-כל-פנים, אם תתקבל התוספת והמוצעת על-ידי, אזי אקח חזרה את הערעור שהגשתי למליאת הממשלה.

השר מ. ציפורי:

מה זה אומר פרקטית לגבי הישובים? לא ברור לי, האם אחרי, שנניח נקבל את ההשגה הזו של שר המשפטים, שאינה ברורה לי עד הסוף, הישובים האלה מאושרים ואפשר יהיה להתחיל לבנות שם?

הגב' פ. אלבק:

לא.

השר מ. ניסים:

הם מאושדים עקרונית, אבל הביצוע יהיה רק כשינתן

אישור מפורש מאת...

השר מ. ציפורי:

היות ואנו עוסקים בנושא זה כ-7 שנים, יש טכניקה פשוטה ויש יועצים טובים לכל הערבים. כל ערבי שנוגע לענין, או לא נוגע לענין, יכול להגיש ערעור כרצונו, כאשר תהליך הברורים יכול להמשך עד ימות המשיח. אנו יודעים על כך, שיש יעוץ מאוד מדויק של כל אלה שלא רוצים בהתיישבות ואת הטכניקה מה לעשות כדי לטרפד אותה. איני יודע, האם יש לנו דרך טובה להתמודד עם זה. יכול להיות, שאם כמה מאלה שהגישו ערעורים, שאין בהם ממשות, היו נקנסים אחייך בקנסות גדולים והיו מטופלים, אז היו פחות מזדרזים להגיש ערעורים. אבל היום, כיוון שהם גם לא מממנים את העררים, אין מה שמונע בעדם להגיש ערר ובינתיים להקפיא נושא לחדשים. לכן, ראשית, אנו צריכים למצוא דרך לטפל בנושא זה.

אבל יש דבר אחר, שחשוב שהוא יכוון ואני חושב, שבכל אופן, צריך להעלותו בממשלה ולטפל בו, אם נניח, יש שטח של 500 דונם של התיישבות. ומה-500 דונם, יש על 400 דונם עררים ויש 100 דונם, שאפשר להתחיל לעבוד עליהם, אם הישוב מאושר, יש להתחיל לעבוד עליהם. בדרך כלל, כשמתחילים לעבוד, כל המעדרים למיניהם מתקפלים.

כעת, אני רוצה להתדיע בפני דבר שהוא יותר חמור

- כל המעדרים יודעים, שהרבה פעמים, כשזו בניה פרטית או דכירה פרטית, האנשים

נכנסים לפניקה, כי הם מרגישים, שהם עומדים לאבד גם את כספם וגם את אמינותם אצל הרוכשים, אז הם הולכים ומשחדים אנשים, שאין להם שום נגיעה לקרקע, שיבטלו את העדעור. פרוש הדבר, שזה מקור מצויין להכנסות לכל מיני אנשים, בתוך השטחים, שאין להם זיקה ואין להם עניין והם מעוררים דברים כאלו, פשוט, כדי לחבל או כדי להרוויח כספים. אנו שרים את המרסייז ומוריקים לנו את הכיסים. אז צריך להיות דבר אחד אבסולוטי - אפילו אם בין 500 דונם, יהיו רק 50 דונם שאפשר להתחיל לעבוד איתם, שיתחילו לעבוד עליהם, זה רק עניין של משרד השיכון או הסוכנות, האם יסכימו לכך או לא.

השר מ. ניסים:

על זה אנו לא מדברים.

השר מ. ציפורי:

השיטה הזאת, שכאילו באה להגן על הרוכשים, שלא יוננו אותם, פותחת פתח לכל מיני סחטנים, כדי לטרפד את העסק ולעשות כספים שלא בצדק. אני חושב, שאלו שעוסקים בקרקעות, יכולים לפרט מעבר לזה. איני עסק בזה, רצוף, כבר כמה שנים, אבל יש בידי מספיק מידע, שזו הטכניקה שנעשית בשטח. זה גם מקור לסחטנות. כל פעם שאתה צריך ללכת לערבי לקבל חתימה מחדש, אתה משלם מחדש. לכן, אני חושב, שהתשובה היא לא תשובה.

כעת, יש עוד דבר מעבר לזה - המנגנון של משרד המשפטים, עם כל הכבוד, לא מספיק רחב כדי לטפל בקצב הדרוש.

השר מ. ניסים:

זה לא המנגנון של משרד המשפטים, זה של משרד

הבטחון, הממשל ועוד.

השר מ. ציפורי:

של כל הגוף שעוסק בזה.

הגב' פ. אלבק:

רק משרד הבטחון. תגדילו את התקן של מי שעוסקים

בכך במשרד הבטחון.

השר מ. ציפורי:

כל הגורמים שעוסקים בזה, חייבים לדאוג לכך, שאם

עולה ערר, הוא יבורר תוך כמה ימים ואחרי זה יטפלו באלו שהגישו עררי כזב. אם

היו עושים זאת תוך חודש, חדשיים, העסק היה נגמר. אבל זה הולך למערכת המשפטית

ומעוכב שם.

הגב' פ. אלבק:

לגבי נדיה אין בכלל עררים!

ההשר מ. ציפורי:

אני מדבר גם על נדיה וגם על מקומות אחרים. לי,

למשל, יש מסמך מנדיה, שהם אומרים שהעררים הם בכלל על חלקות אחדות.

הגב' פ. אלבק:

אין עררים על נדיה. אולי הטעו אותך במסמך

ששלחו אליך, אבל על נדיה אין עררים.

מר א. צור:

פליאה, לפי דבריו היו כן עדרים. לפחות כאן על

תשקרי.

השר מ. ניסים:

מה הדיבור הזה, מה אתה משתמש בביטוי הזה?

מר א. צור:

מותר לי לדבר איך שאני רוצה. כך אני מדבר

חופשי.

השר מ. ניסים:

חוצפה.

השר י. נאמן:

אבי, אני מבקש. גם במשרד שלי ביקשתי ממך לדבר

בדרך אחרת.

השר מ. ניסים:

אתם חושבים שכך תזרזו את הקמת הישובים. אתם

מעכבים את הקמת הישובים

מר א. צור:

אני לא רוצה להתחיל לדבר פה, אני מכבד את בקשת

היו"ר.

היועצים י. זמיר:

זה לא מצחיק. אתה עובד מדינה, אתה צריך לדבר

בנימוס. תגיד מה שאתה רוצה, אבל בנימוס.

השר מ. ניסים:

אתם חושבים, שאתם משרתים את הקמת הישובים, אתם

מעכבים את הקמת הישובים.

השר מ. ציפורי:

אולי אסכם במשפט אחד. יכול להיות, שיש דברים

לא חדים לכאן ודברים לא חדים לכאן, אבל יש דבר אחד בסיסי, שההליכים כפי שום,

יוצרים פרצות גדולות לאלה שרוצים לחבל בהתיישבות, לכן, אנו חייבים לחפש דרכים

איך לסגור את הפרצות האלה. לכן, כל מה שניתן לקדם ולזרז, אפילו חלקית, יש

לעשות את זה.

כשאני דיברתי על נדיה ועל יעריה, יצאתי מתוך

הנחה, שיש בהחלט חלקות, שיש עליהן עדרים - ואיני יודע עד כמה העדרים מוצדקים

או לא מוצדקים, אבל יש הרבה חלקות, שאפשר להתחיל לבנות עליהן.

השר מ. ניסים:

אני מבקש - אני חושב, שיש פה הרבה אי הבנה וחבל

שאי ההבנה נוטעת תחושה קשה ויוצרת מתחים. קודם כל, אני מבקש לומר - כך היה

וכך יהיה. לא יקום ישוב, לפני שתהיה בדיקה של השאלה הקרקעית. זו היתה ההכרעה

של ראש הממשלה מנחם בגין, לאור ההכרעה הזאת הלכנו וכך נלך בעתיד. מי שחושב,

שאפשר להקים ישובים בלי בדיקת השאלה הקרקעית, אינו תורם תרומה חיובית לעידוד

ההתיישבות ביהודה ושומרון או כל מקום אחר, כי הוא גורם לעיכובים, לתוצאות לא

רצויות, מתחים מיותרים ואינו משיג מאומה.

נושא נדיה, למשל, מעוכב לא בגלל עמדה של משרד המשפטים, אלא מפני שיש קמייט מדידות, שצריך להמתין חצי שנה, אם לא למעלה מזה, כדי לקבל, עפ"י החוק, את הביקורת שלו על מפה שצריך להגיש לשם דיכום ראשון. אמרו לי שזה הוגש לפני חודש. ראשית, למה זה הוגש לפני חודש? זה היה צריך להיות מוגש לפני חצי שנה, 4 חדשים. עפ"י התור, זה צריך לקחת חצי שנה. כשהיכוב לא נובע ממשרד המשפטים, אלא יש כללים איך עושים דיכום ראשון על אדמה ביהודה ושומרון. צריך לכבד את הכללים ואת החוק.

אחייכ, ישנה ועדה לדיכום ראשון, ועדה אחת, שיש אליה הרבה פניות, יש הרבה התנגדויות. בבקשה, תקימו שתי ועדות. משרד הבטחון, שיקים 3 ועדות, עם הכיסוי התקציבי לכל ועדה כזו. ואם צריך עוד קמייט מדידות או עוזר לקמייט מדידות, בבקשה, תעשו זאת. זה העיכוב. לא משרד המשפטים מעכב. משרד המשפטים בודק, בשיא הדחיפות, למעלה מכל סבירות של סדרי עבודה תקינים, כל דבר שבא לפניו. למשרד המשפטים אין ענין, ולא ניתן להעלות על הדעת, שיהיה לו ענין, לשבש מדיניות של הממשלה. מדיניות הממשלה היא לטפח את ההתיישבות ביהודה ושומרון ומשרד המשפטים משרת את המטרה הזאת, ע"י הבדיקות הקרקעיות הוא משרת את המטרה. ואם יש בפעם זו או אחרת קשיים בדרך, זה לא מעשה יצירה של משרד המשפטים. ההאשמות שנשמעות מפעם לפעם בוועדה הזאת, בכלי התקשורת, הן חסרות ביסוס. אני אומר זאת בלשון המעודנת האפשרית.

בנושא נדיה ויעדית. בנדיה אין שום שטח, שהבקשה תואמת לדיכום. אי אפשר להקים היום ישוב שם. אפשר להחליט, שאם יווצרו התנאים המשפטיים של נושא הקרקע, יקום שם ישוב. האם משרד המשפטים מתנגד שיקום ישוב בנדיה? יש להעלות זאת על הדעת? יש ענין שצריך להבדק. החשת התהליך, כפי שאמרתי בפתח דברי, הוא לא ענין למשרד המשפטים. אם משרד המשפטים צריך לעבוד, הוא עובד יומם ולילה. אם היה צורך בטיסות, נעשו טיסות. אם היה צורך בהליכה יום, יום, זה נעשה. ואם היה צריך להזניח עוד עשרות נושאים אחרים,

שגדתיים, של משרד המשפטים, בהם חשובים ביותר בתחום הקרקעי, הם הוזנחו, לטובת הנושאים הללו. לכן, עצתי הנאמנה לכל היושבים פה וגם אלה שלא יושבים פה, אבל הם קשורים לנושא. להבין, שאין פה עמדה של משרד המשפטים, שהיא נוגדת את מדיניות הממשלה. אין דבר כזה ואסור שיהיה דבר כזה. ואני רוצה לראות, שפעם תובא בפני עובדה כזאת. עד כה, לא היה כדבר הזה. אם היו טענות, היו טענות לא מבוססות. ואני אומר שוב את תגובתי, במילים עדינות. לכן, בנושא של נדיה והנושא של יעדית, לאחר בדיקה יסודית במשרד המשפטים, בלשכתי, בה היו גם באי כח היזמים, הגענו לקביעת התהליך - איך להחליט - (שוב זה לא תלוי בנו) ואיך לסיים את העניין. אם זה ילך לפי אותו מסלול שנקבע, אם יחישו במשרד הבטחון את התהליכים (כשאני אומר "מערכת הבטחון", הכוונה היא לנושאים שמד שבות, שנמצא פה, דשם אותם. נאמר לו במה צריך לפעול, כדי שהדבר יקודם). אז הנושאים האלה יחתכו מהר מאוד.

אותו הדבר, לגבי יעדית - יש בעיה משפטית קשה ביותר. מנסים לעלות על מסלול, שיחיש את התהליך. גם פה, זה היה בשיתוף באי כח היזמים.

אני רוצה לשים פדות בין עניין של יזמים, שקונים קרקע, (שתמיד יכולה להיות שם בעיה. כבר דאינו, שהיו בעיות דציניות). לבין ישובים שקמים על מה שנקרא: "אדמות מדינה". מי יצר את כל התהליך הזה של אדמות מדינה? מי נתן את המסלול הזה, שעל בסיסו, התרחבה ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון, ב-4 השנים האחרונות, כפי שלא חלמנו? זה משרד המשפטים ופליאה אלבק.

מר א. בראון:

זה לא נכון, זה ציפורי אישית, לפני פליאה ולפני

כולם.

השר מ. ציפורי:

עם פליאה.

השר מ. ניסים:

אני יודע, אני הייתי חבר בוועדת השרים.

מר א. צור:

אפשר לקום וללכת.

השר מ. ניסים:

אתה יכול לקום וללכת. איש לא מחזיק אותך כאן.

אתה יכול לקום וללכת. אתה מתנהג לא כעובד מדינה, ולא בסמכות. ולא מהיום, וזו לא הפעם הראשונה.

מר א. צור:

אני נותן את כל הכבוד לשר הציפורי.

השר מ. ניסים:

אין לך רשות להתערב כאשר שר מדבר, שב בשקט. אתה

אינך מרגיש, שאתה עובד מדינה. אתה תשב בשקט. זו לא הפעם הראשונה, שאתה מתנהג כך.

השר י. נאמן:

אבי, אני מבקש ממך לעזוב, זה לא יוכל להמשיך כך.

השר מ. ניסים:

אנו הקמנו את ועדת השרים לקרקעות, בממשלה

הקודמת, בכנסת הקודמת.

השר מ. ציפורי:

היו"ר שלה היה סגן שר הבטחון.

השר מ. ניסים:

היו"ר שלה היה שר החקלאות אריאל שרון. הועדה

הזו סיירה בכל הישובים ויצרה את אזורי התכנון. היא יצרה את הנושא של אדמות המדינה, המוסדרות והלא מוסדרות וועדת העררים. כך התרחבה ההתיישבות. אני מבקש לחדול להאשים את משרד המשפטים בנושא הזה. חשבתי שרק תהיה הוקרה ותודה על הרעיונות שהובעו בנושא הזה.

אני חוזר ואומר - יש הבדל בין יזמים פרטיים

לבין אדמת מדינה או אדמה בלתי מוסדרת. כאן נבדקים המקומות שהם אדמת מדינה, או אדמה בלתי מוסדרת, ופה, כאשר ישנו דכישות, נושא הדכישות לא יכול שלא להבדק - האם יש בסיס לפעולה או לא. אמרו לי: "יש דונם בתל-אביב, האם אנו בודקים, האם זו אדמה של הדוכש או לא?". יש הבדל תהומי. שם, אם הרשות לתכנון רואה, שהבעלים הרשום בטאבו אינו חתום על הבקשה, היא לא נותנת רשות לבנות. ופה מדובר על הקמת ישוב עיי מדינת-ישראל, ממשלת-ישראל.

לכן, עצתי הנאמנה לכל האנשים שעדים ודוצים

בייקרה של ההתיישבות. נלך בדרך, שהיא אולי איטית יותר. (והאיטיות אינה תלויה במשרד המשפטים). היא תהיה מהירה שבעתיים מאשר בקפיצות שיביאו למשפטים, בגיזים, הכפשת שמנו, ולפעמים, דברים חמורים יותר, כמו מעורבות של המשטרה וכל המשתמע בזה. גם בנושא הזה של נדיה יש תלונות במשטרה ויש צווי מניעה. אז מה החכמה, מה התבונה למהדר, כשהתהליך הזה הוא רק מעכב.

לאחר הבדיקה שהיתה אצלי, במשרד המשפטים, הגענו למסקנות מתוך הבנה מוחלטת, עם הצדדים הנוגעים בדבר. אז אם רצונה של הועדה להוסיף את התוספת הזאת שהצעת, מה טוב.

היוע"מ י. זמיר:

כפי שאמר שר המשפטים, משרד המשפטים פועל כדי לקדם את המדיניות של הממשלה, בנושא זה, כמו בנושאים אחרים. זה תפקידו ואת זה הוא מנסה לעשות כמיטב יכולתו. אני חושב, שבאופן מעשי, המדיניות של משרד המשפטים בנושא זה הוכיחה את עצמה. מזמן שנתקבלה הדרך של משרד המשפטים של בדיקת הקרקעות, נעלמו, פחות או יותר, הפניות לבג"צים והעיכובים שחלו, ואושרו, דומני, כ-100 ישובים. בשקט, בישראל ומחוצה לה, לעומת דעש גדול מאוד שהיה קודם לגבי הקמת כל ישוב וישוב.

משרד המשפטים מופקד על נושא אחד בלבד בתחום הזה - הבדיקה הקרקעית - שעליה מופקדת הגברת אלבק. הוא מופקד על כך, גם משום שהממשלה החליטה כך וגם משום שכך נהגו במשך כל השנים. היא באה לשדת שתי תכליות: ראשית, אם מודיעים בציבור על הקמת ישוב, שעה שלא נבדקה התשתית הקרקעית, יכולים משקיעים תמימים לצאת נפגעים ומקופחים. אנו חייבים להגן עליהם. כאן במיוחד, כי הפעילות מתחילה לאחר בדיקה ממשלתית והכרזה ממשלתית, או אישור ממשלתי ואנשים סומכים על כך. החלטה ממשלתית צריכה להיות דצינית ומכובדת. את זה אנו חייבים למשקיעים. את זה אנו חייבים גם למפעל ההתיישבות ביהודה ושומרון. כי אם יתברר פעם אחת, או פעמיים, שהממשלה מאשרת ישוב שאי אפשר להקים אותו, כי אין קרקע ואח"כ תהיה החלטה כזו של ועדה או של בית המשפט, זו פגיעה קשה מאוד, בסופו של דבר, בכל מפעל ההתיישבות. אנשים יחששו ולא ילכו להתיישב. אין בדירה. הסיבוכים קורים במספר קטן מאוד של מקרים. ברוב המקרים, עשרות רבות של ישובים הוקמו בתקופה קצרה. לא היתה בעיה. היתה בדיקה מהירה, היה אישור מהיר והוקמו הישובים.

מר מ. דקל:

אתה מדבר על ישובים פרטיים? היתה בדיקה מהירה

והם אושרו?

היועץ י. זמיר:

גם אם יש בעיות משפטיות, ביותר מאשר ישוב אחד או שניים, אני עדיין רואה את עצמי חייב להבטיח, שאם הממשלה מאשרת והקמת ישוב, במקום כל שהוא ביו"ש, בלי שנבדקה התשתית הקרקעית, ואז, המשקיעים או היזמים הולכים לסמוך על האישור הממשלתי, והממשלה, כלפי חוץ, יכולה להיות שותפה להונאה, אני איני יכול לתת את ידי למקרה כזה. אני, במקרה כזה, אצטרך לצאת אל הציבור ולומר לציבור - ייתדעו לכם, אין שם אדמה, אתם הולכים לתת את כספכם, לא להקמת ישוב, לא להקמת בית, אלא לכיסו של פלוני או אלמוני."

אני אראה את עצמי חייב לעשות זאת, כחובתי ותפקידי. גם אם זה יעכב הקמת ישוב כזה או אחד לעוד חודש או חדשים. מהבדיקה הזאת אין מנוס. זו היתה החלטת ממשלה, זו מסודת של כל השנים, זהו תפקידנו. מה שצריך לעשות ואנ צריכים לעשות זאת בתום לב - לזרז את הבדיקות האלה. לא תמיד הדבר בידינו, יש מערכות אחדות שמעכבות זאת. אבל כל עוד הדבר בידינו, נשתדל לקדם זאת ולגמור זאת מהר. אך לא נוכל לוותר על הבדיקה הקרקעית הזאת. אם יתקבלו אישורים בלי בדיקה כזאת, נצטרך לצאת ולהודיע זאת לציבור, עם כל הסיכון להקמת ישובים. אני חושב, שבזה אנו נמלא אחד החלטת הממשלה.

השר י. נאמן:

תודה. לפני שאני מוסר את דשות הדיבור למתי דרובלס, אני רק רוצה לומר: התמונה היא כזאת, שבאמת, בשנים האחרונות, כפי שציין זאת שר המשפטים (והקדדיט מגיע כנראה לאנשים אחדים במערכת הזאת) באשר לישובים על אדמות מדינה וכל הפיתוח של הנושא של אדמות מדינה, אנו מתקדמים יפה

מאוד.

אין ספק, שלפחות מיום שאני נכנסתי למערכת, או כנראה כחצי שנה קודם, חלה עזירה בתהליך של ההתיישבות הפרטית, שאנו בנינו עליו הרבה מאוד. בנינו עליו הרבה, כי המספרים הגדולים באוכלוסיה יכולים לבוא משם והיתה תמונה, שבאופן טיבעי, הציבור מהערים, משפלת החוף ומירושלים יתפשט לתוך האזורים האלה.

השר מ. ניסים:

אפשר לתת אדמות ליזמים. אדמות מדינה ליזמים. זו גם כן אפשרות, לפי התנאים המקובלים במינהל.

השר י. נאמן:

הבעיה היא בעיה.

הגב' פ. אלבק:

לא היתה בעיה. מה שהיה, שיזמים מכרו הרבה, הרבה אלפי יחידות דיוור, כשלא היו להם קרקעות.

השר י. נאמן:

כדי לצמצם את הדיוור, מבחינה זאת, אני רוצה לומר, שיש בעיה אמיתית ומיום שידדו נוהלים זהירים יותר למערכת המשפטית של משרד הבטחון, המקור לנוהלים, בכל זאת, היה משרד המשפטים. אבל שם יש היום נוהלים יותר קפדניים, שאנו יכולים להבין מה גרם להם. כלומר, באמת נוצרו הסתבכויות ציניות במקומות שונים, אבל, בעובדה, התהליך הואט בגלל זה.

עכשיו, כאשר התהליך הזה הואט, יש שתי דרכים לטפל בו. יש דרך אחת האומרת - לשפר את הנוהלים, ובעיקר, לעבות את השורות, את

המנגנונים שמטפלים בזה, כדי שיהיו מנגנונים שיוכלו לעשות הרבה ומהר. איני יודע מה מזה אנו נוכל לעשות בתקופה הקרובה, זה בעיקר, בתוך המסגרת של משרד הבטחון, אבל אנו רואים, שכשמקבלים הודעות שיוצאים למדוד ומשהו אחד קורה, אז קורה שמעט אנשים צריכים לטפל בהרבה בעיות. זה עיכוב אחד.

עכשיו, ישנה שאלה שניה והיא - איך מתגברים על הקושי האובייקטיבי, שאם מצב הדישום של הקרקע לא ברור ולא גמור, איך בכל זאת מתקדמים ומקימים ישוב.

אז חלקית, אנו באמת תיקנו שגיאות כאלה בעזרת משרד המשפטים. תיקנו שגיאות כאלו לגבי דמת-קידרון ומצפה יהודה, עיי זה שיצרנו נכונות של המערכת של המדינה לסייע ליזמים, כדי שתהיה להם עוד קרקע, וכל זמן שהמצב שם הוא מסובך, העניין גם שם מתקדם בינתיים בעצתיים, אבל, בכל זאת, גם זה מעין מוצא. אבל אנו באמת עומדים בפני בעיה אובייקטיבית, שיש עצירה בתהליך. הוא הולך לאט מאוד.

הגב' פ. אלבק:

הוא לא היה מקודם. אתה מכיר אותו עצור מיום שנכנסת לנושא הזה. אבל גם לפני כן, לא היה, לא היו דכישות פרטיות. היו מכירות של יזמים. יזמים מכרו קרקע שאין להם. זה היה.

השר י. נאמן:

באמת, בהסטוריה של הדברים האלה, אני לא בקי.

מר מ. דרובלס:

אדוני היו"ר - יש לי הכבוד לכהן בוועדה מכובדת זאת כבר למעלה מ-6 שנים. הוועדה הזאת נאמנה להחלטת הממשלה, שכל הישובים, בלי יוצא מן הכלל, היכן שהם מוקמים, הם על אדמות מדינה. כך הוקמו עשרות, עשרות

ישובים ביהודה, שומרון ואזורים אחדים בארץ. כך אנו ממשיכים, בהתאם למדיניות הממשלה.

יחד עם זאת, אני גם רוצה לקבוע, שאי אפשר היה להקים את אותם הישובים שהקימונו - וזה מפעל לתפארת, אנו מדברים על כ-120 ישובים באזורים האלה - אילמלא היינו מקבלים את עזרתם הנאמנה של משרד המשפטים ושל המלווה, בעיקר, פליאה אלבק, למרות שכאן ושם היו קצת מתחים וחילוקי דעות, כשזה רק מוכיח, שאיכפת לה. כי איפה שאין דברים כאלה, אז זה לא איכפת. איפה שיש, זה סימן שאנשים חיים וגם דברים כאלה יכולים להיות. החשוב הוא, שבסופו של דבר, הכל נגמר על הצד הטוב ביותר.

בלמעלה מ-120 ישובים שהקימונו, רק בישוב אחד קבע בית המשפט, שיש לו קצת ספקות, האם שם היה צריך להקים את הישוב. כשגם בענין זה, לפני שבועיים, זה תוקן ואנו חזרנו והקמנו כמעט באותו מקום בו התיישב גדעון אלון-מורה הסטודית, את תל-חיים, שהוא אגוז, כמעט באותו מקום. כלומר, הוכח, שגם אז אפשר היה להתפשר קצת ולהקים את הישוב, בכל זאת. אך אנו בצענו את רצונו של בית המשפט במלואו, כי אנו מצווים על כך.

באשר לנדיה ויערית - מאות משפחות קנו מגרשים, שילמו מכספם. יכול להיות, שהם היו צריכים לפעול בצורה אחרת כדי להבטיח את כספם, אבל יש כמה מאות משפחות, שקשרו את גורלם באזור זה כדי להקים בו את ביתם. משבר האמון, שעלול להווצר, בין אותם אזרחים לבין הגורמים המיישבים השונים, בשל אי ההבנות שנוצרו, יכול להיות חמור מאוד. לא הייתי רוצה להגיע לכך, כי זה לא מגיע לאנשים אלה, אשר לא הלכו וקנו במקום אחד, אלא קנו כאן ושילמו מכספם והם מחכים לדגע שיוכלו לבנות את ביתם - וכמה פעמים בחיים אדם בונה בית. לכן, האכזבה היא גדולה מאוד מצד אותם המשתכננים, שלא יכולים לבצע את תכניתם, כפי שהם רוצים.

אנו דנו על כך בועדה כמה פעמים. אני מבין, שישנן בעיות חוקיות. צריך לבדוק שני דברים. והיה ואם אין לנו בטחון מלא על כל השטח, צריך לבוא ולהצטמצם בשטח שאין עליו ערער ואז נבוא ונגיד - על כך וכך יחידות אין בעיות ואנו הולכים. לגבי היתר, שלב ב' או ג', לאחר שיתבררו הבעיות, נמשיך.

השר מ. ניסים:

אנו לא קובעים כמה דונם צריך. משרד השיכון יקבע לוועדה הזאת כמה דונם צריך כתשתית להקמת ישוב. אותנו מעניין, שאותו קטע, אותו בסיס של תשתית יהיה כשר להקמת ישוב.

מר מ. דרובלס:

אני מקבל זאת ואומר כך - הרי אין בינינו מחלוקת, שישובים מוקמים אך ורק על אדמות מדינה, בהתאם להחלטות הממשלה. זו החלטת ממשלה ואנו שומדים עליה בנאמנות - ואף אחד מאיתנו כאן לא חושב לסטות מדרך זאת.

צריך לאתר מהי הקרקע שאינה ניתנת למחלוקת, ואז, המתכננים יבואו ויגידו, כי על משבצת זו וזו, הם יכולים להקים, בוודאות, כך וכך יחידות. ואז ניתן את התשובה, האם אפשר יהיה לקבל תפקוד מכר וכך יחידות, במידה ואנו מצטמצמים. אגב, אנו מקימים גם ישובים עם מעט משפחות. עם 60, 70, 80 משפחות. כלומר, אני מקווה, שאפשר לדבר כאן על מספר הרבה יותר גדול מכך.

לכן אני מציע, תוך זמן, אם זה אפשרי, לבקש ממשרד המשפטים, למרות המאמצים שהוא עושה - והוא עושה מאמצים, לנסות לאתר את המשבצת שאין עליה מחלוקת. כשעל המשבצת שאין עליה מחלוקת, לבוא בישיבה הבאה, תוך זמן קצר...

השר מ. ניסים:

אין צורך בעוד ישיבות.

מר מ. דרובלס:

עוד יותר טוב. אפשר לתאם זאת באופן ישיר עם המשרד, עם החלטה עקרונית שלנו - ועל אותו השטח שאין עליו מחלוקת לתת את האישור, להתחיל להחתים את המתישבים ולאפשר להם לבנות את ביתם, לאחר שניוודע במאה אחוז, שמקימים את הבתים הללו על אדמת מדינה, שאנו הבעלים שלה.

השר י. נאמן:

יש לי הצעה - אולי זה יהיה ברוח הדברים שנאמרו כאן ונוכל להגיע כאן להסכמה כללית - שהתוספת שמתווספת להחלטות אומרת - "הביצוע יהיה לאחר שיתקבל אישור ממנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה. אישור זה ינתן ברגע שיובטח שמינימום שטח של כך וכך דונם, אכן נמצא בידי היוזמים". זה קובע, שבפעם יש לה מודד, שלפיו היא יכולה לתת את האישור הזה. האם זה נראה לכם?

השר מ. ניסים:

בבקשה.

מר א. בבאי:

אני רוצה להגיד, כמי שמלווה את הישובים האלה מאז 67, כי ההצעה של שר המשפטים אומרת, שהישובים האלה אושרו, אך הביצוע נדחה. ממילא, גם ללא התוספת הזאת, אפשר יהיה לבצע את הישובים האלה רק בעוד שנה. התהליכים של אישור התכנית, גמר המדידה ובצוע הרישום הראשון נמשכים מספר חדשים.

מנהל מקרקעי ישראל יזם, ביוזמתו...

סגן השר מ. דקל:

תסלח לי בבקשה, הפדקטיקה של שנים עברו - ואתה עובד המשרד שלנו - מצביעה שאמנם כך הדברים, או שזו תאוריה?

מר א. בבאי:

בשבועיים האחרונים פנינו למינהל אגף המדידות בבקשה לתגבר את כח-האדם של המדידות שנמצא ביו"ש, את קמייט מדידות. וכן, ללכת בשיטות יותר יעילות, יותר מתאימות.

ואכן, ביום שישי, נתקבל סיכום, שהמפות לצרכי הרישוי יבדקו מצילומי אויר ולא בהליכה בשטח. זה יאפשר קיצור הרישום בחדשים רבים. שנית, ניתן כח-אדם. כמו כן, סיכמנו, שמתוך עשרות המליונים שגובה קמייט מדידות, יקחו תגבור של מודדים מבחוץ לבצע את העבודה הזאת.

שנית, אדוני היו"ר, הייתי מבקש לקבל החלטה פה, שמורים למינהל האזרחי, לאשר עבודה של משפטן, שישב בוועדת ערר. על מה מדובר - ביקשו מהמינהל למצוא משפטן נוסף שישב בוועדת ערר. מה שקורה עכשיו שיש מיקוח של שוק, האם הוא יקבל 150 דולר ליום, או 75 דולר ליום, כי האוצר לא מאשר זאת. הייתי מבקש שהוועדה תורה על כך.

הגב' פ. אלבק:

אנו הצענו לוועדה לרישום ראשון יו"ר נוסף. בנדיה אין עררים בכלל, נדיה לא בוועדת ערר. נדיה בוועדה לרישום ראשון.

השר י. נאמן:

אני מציע שנקבל את ההמלצה הזאת.

מר א. בבאי:

כך מעכבים זאת חדשים רבים. אם האיש הזה ישב

חדשים - שלושה, הוא יגמור את כל הבעיות.

מר א. בדאן:

אני רוצה לומר - פה כולם מלווים וכולם יודעים

מה היה. אני לא יודע. אני בין אלה שלא יודעים. לכן, יש לי איזו שהיא הצעה - היות ויש פה אי הבנות ומרבית חברי הועדה, כולל אני, לא בקיאים בנושאים - אני יודע האם צריך להחליט כאן ולקבל את ההצעה של שר המשפטים. אני מאוד הייתי מעוניין - וביקשתי מציפורי שיעשה זאת, אבל אני לוקח זאת ממנו - שהנושא הזה יעלה גם בממשלה. יש להעלות זאת מבחינה יותר עקרונית. אנו נתקלים פה בבעיה, שאנו מטפלים ביהודים שדוכשים קרקע ביהודה ושומרון. אחת מאשר בערבים, הדוכשים קרקע ביהודה ושומרון, וכמובן, אחת מיהודים הדוכשים קרקע בארץ (ואני מסכים למה שאמר שר המשפטים, כי פה הכל דשום. אני לא מעדער על מה שהוא אמר.).

מצד שני, יש לנו עובדות מוכחות, שאיני רוצה

למנות אותן, כי זה יכול לצייר תמונה אולי לא כל כך טובה - למעשה, איפה שעובדים היזמים הפרטיים, אלה מקומות, שאמנם יש עליהם עוד משפטים וברורים, אבל בונים בהם בתים. הם לא נבדקו על-ידי משרד המשפטים, אך העניין הולך, יותר קשה, יותר קל.

הגב' פ. אלבק:

אין אחד, שלא נבדק ע"י משרד המשפטים, או היה

עליו בג"צ והיה לנו מאבק קשה עליו אח"כ.

סגן השר מ. דקל:

בג"צ על וכישות פרטיות?

הגב' פ. אלבק:

כן, בוודאי, מה השאלה? אין ישוב אחד שלא היה

שם בג"צ.

מר א. בראון:

במרבית המקומות שם אנו עובדים ובונים בתים, הם

לא נבדקו. כל הדברים שעברו אותם, בודקים ובודקים ונמשכים כבר הרבה מאוד זמן - ואני לא בא בטענות, אני אומר שאין בעיות במקומות האלה, אני רק אומר שיש בתי משפט ביהודה ושומרון, יש שופטים ערבים ויש שופטים יהודים, יגישו תביעות, ישפטו ויבדקו את הדברים. אנו כאן עומדים על קוצו של יי, על דברים של פסאדה בין הערבים עצמם. כי הערבים עצמם, אחרי שהם מוכרים, מוכרחים להגיד, לפעמים, שהם לא מכרו. יש לפעמים ויכוחים על כמה דונמים כתוב במליה וכמה הוא מכר באמת. אנו יודעים שיש הבדלים עצומים. למי שלא יודע - משלמים מיסים לפי דונמים - וזה לא רשום ולא מסומן - אז הוא מעוניין לשלם פחות.

הגב' פ. אלבק:

אתה אומר דברים, שאתה פשוט לא יודע. אדמות

חקלאיות פטורות ממיסים.

מר א. בראון:

תני לי לגמור. אח"כ תגידי, שמה שאני אומר, זה

לא נכון.

לכן, דושמים במליה מה שפחות דונמים. בדרך כלל,

אלה בכלל לא אדמות חקלאיות אלא אדמות סלעים. אח"כ, כאשר באים לשטח, הם מראים שטח שהוא פי שניים, פי שלוש או פי ארבע.

השר מ. ניסים:

יש הבדל בסיסי אם במליה כתוב דונם ואתה קנית

100 דונם או קנית 2 דונם.

מר א. בראון:

אני לא אמרתי פי 100, אמרתי פי 2 ופי 3. יכול

להיות שאני לא בקי ולא יודע. אני חדש בארץ. וכך נתתי לדוגמא את נושא המליה, שההבדל בין מה שרשום במליה להבדל בין מה שהערבים מציגים בשטח, הוא אחר לגמרי.

יש נושא של ערבים שנעדרים מהארץ, או אחים שרבים

ביניהם. למה והמשלה צריכה להכנס לתוך זה? למה? למה אנחנו צריכים להיות עושי הצדק? תדעו לכם, שאנו לא עושים צדק, גם לא לערבים. להפך. אנו גורמים נזק גם לערבים. אני כבר לא מדבר עלינו.

לכן, בין מה שאמר שר המשפטים לבין מה שנראה לנו

בשטח (אולי אנו טועים) יש תהום. אני מקבל את מה ששר המשפטים אומר, אבל יש הבדל עצום בין מה שהוא מציג לבין מה שנמצא בשטח. (ואני בטוח, שאם מיכאל ידבר אחי"כ, הוא יגיד את אותו הדבר). לכן, אדוני שר המשפטים, בוא נעשה איזו פגישה אצלך, איתנו, אלה שעוסקים בהתיישבות, מיכאל וכל האנשים. הם יציגו את הבעיות ואיך זה מתנהל באמת בשטח. אולי כדאי להביא זאת גם לממשלה. אולי צריך פה החלטת ממשלה. כי אנו גורמים נזק ומפח נפש, כשהזמן קצר. אולי זה גם הזמן האחרון לקבוע איזה שהם כללים אחדים ממה שהיום קיימים בשטח, מצד הממשלה.

השר מ. ניסים:

אני מוכן לכל דיון.

מר א. בראון:

אז אני מציע שנבדוק את הדברים האלה ותראה שזה

לא כמו שאתה מציג זאת.

השר מ. ניסים:

אני מוכן לכל דיון, אבל צריך ללכת בכל הנושאים

האלה כפי שהלכנו עד כה. אם אתם רוצים דיון מחדש, נקיים זאת, אבל לא בנושאים

האלה שעומדים על הפרק.

מר א. בראון:

אדוני, אני מוכן להעביר לך, אישית, דשימה של

ישובים, שנבדקו ולא נבדקו ומה קרה ומה לא קרה.

השר מ. ניסים:

בסדר, אני מודה לך.

מר א. בראון:

ואתה תראה את ההבדל בין מה שנבדק מה שלא נבדק.

הגב' פ. אלבק:

אני רוצה להגיד מילה לענין הזמן. אנו כל הזמן

מאשימים את משרד הבטחון והוא לא כל כך אשם. הבקשה של נדיה הוגשה אלי, בפעם

הראשונה, בתחילת ינואר, ביום שישי ב-1300 בצהרים. ביום ראשון, יומיים אחריו,

בשעה 0900 בבוקר, חוות הדעת שלי היתה אצל כל משרדי הממשלה הנוגעים בדבר. אני

עבדתי על זה במוצאי שבת, שעות ארוכות. אמרתי ליזמים, באותו יום ראשון, שיגישו

דחוף את הבקשות לרישום, כדי להתחיל את התהליך. זה היה, כאמור, בתחילת ינואר.

אצלי זה היה מיום שישי בצהרים ליום ראשון בבוקר, אצלם, עד שהגישו את הבקשות

לרישום להתחיל את התהליך, זה לקח מתחילת ינואר לסוף מרץ. אלה עיכובים.

(מכאן דשמה ז.ת.)

(עד כאן דשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

גבי פ. אלבק:

אמרתי ליזמים, באותו היום, שיגישו דחוף את הבקשות לרישום, כדי להתחיל את התהליך. כאמור, זה היה בתחילת ינואר. אצלי זה היה מיום ששי בצהריים ליום ראשון בבוקר. אצלם, עד שהגישו את הבקשות לרישום להתחלת התהליך, זה לקח מתחילת ינואר עד סוף מרס. אלה העיכובים. העיכוב לא בקמ"ט מדידות ולא במשרד הבטחון. זה הקצב, שבו היזמים מספקים מה שאומרים להם. אם הם באים בתלונות על קמ"ט מדידות, שהחומר מונח אצלו חצי שנה, זה בשביל לכסות שאליו לא הגישו.

אינני יודעת אם אורי בדאון יודע זאת ואני מסופקת מאד, אם מיכאל דקל יודע זאת. כאשר לוקחים פירוט תאריכים לגבי הבקשה של נריה, רואים היכן העיכובים.

סגן השר מ. דקל:

אני קצת איחרתי ולכן לא שמעתי את כל ההסברים. יכול להיות, שיש דברים שאינני יודע. יש אחרים, היודעים את הכל. אך אני מנסה ללמוד. יכול להיות, שנגעו פה בסוגיות אלה, אך אני חושב, שטוב שאנו יושבים כאן היום והדיון אינו על נריה או יעדית, אלא הוא הרבה יותר רחב והרבה יותר עקרוני. לצערי, חבל שדיון זה מתקיים אחרי 3 שנים ולא התקיים ב-1981/2, כאשר התחילה היוזמה הפרטית.

חברי הועדה יסלחו לי, אם אגיד את הדברים, כפי

שאגיד אותם - כל אחד וסגנונו הוא.

ממשלת ישראל החליטה על הקמת ישובים גם על אדמות פרטיות. הממשלה יכולה היתה שלא להחליט, או להחליט בשלילה. הממשלה, עקרונית, החליטה שהיא רוצה הקמת ישובים בכל מקום ומקום, כולל על אדמות פרטיות, באישור ועדת השרים להתיישבות.

השר מ. נסים:

על אדמות נרכשות.

גבי פ. אלבק:

אין החלטת ממשלה על אדמות פרטיות.

סגן השר מ. דקל:

יש כאלה היודעים את הכל. ממשלת ישראל החליטה, בהחלטה פורמלית ובלתי פורמלית, בביצוע מעשי בשטח, שיש להקים ישובים. זה מופיע בפרוגרמה שלה, כשהלכה לבחירות ב-1981 ואישרה זאת בהסכם הקואליציוני, שיש להקים גם ישובים פרטיים על אדמות שנרכשו מערבים ביהודה ושומרון.

יכול להיות שאני טועה, אך אני מכיר את תולדות הישוב לא פחות מאשר מישהו אחר. למעשה בתיאוריה, יש התנגשות של תפיסת עולם, והתנגשות שהכל נעשה ע"י הממסד, בצורה ממוסדת, על אדמה ממוסדת. אדמה ממוסדת זו אדמת קק"ל, אדמת מינהל מקרקעי ישראל ואדמה השייכת למדינה ביו"ש. כל דבר אחר הוא חריג, שצריך לסבול אותו, אך לא צריך להתלהב ממנו. בתפיסה של משרד המשפטים, ע"י הנציגה המכובדת שלו, הדבר הזה לא נאמד אף פעם, אך הוא נתפס כך.

הגישה אפידיווי לכל ענין רכישת אדמות ע"י גורמים

ויזמים פרטיים ביו"ש היא, שאלו הם גנבים, עושקים, שודדים ורמאים.

גבי פ. אלבק:

אתה קראת להם כך.

סגן השר מ. דקל:

אף פעם הדבר לא נאמר. אך תמיד מתחת לפני השטח

צריך לבדוק למה, איך ואיפה מדמים.

השר י. נאמן:

סליחה, אני מצאתי את ההחלטה, שאתה מדבר עליה.

ישנה החלטה הת/25 - בניה פרטית ביו"ש.

גבי פ. אלבק:

של ועדה זו, אך לא של הממשלה.

השר י. נאמן:

זו החלטת הממשלה, אם לאחר שבועיים לא מערערים

עליה. נאמר בהחלטה זו: "מחליטים לאשר את העקרון לשלב ביישובי יו"ש גורמים

ויזמים פרטיים, לשם הקמת יישובים, בעיקר על בסיס משאבים כלכליים עצמאיים".

גבי פ. אלבק:

אך אין החלטת ממשלה, שמתייחסת לרכישות פרטיות.

סגן השר מ. דקל:

אמרתי שאינני משפטן ובקושי אני איש מדעי

המדינה. איך יכול להיות מצב כזה, שכאן יש החלטה של ועדת שרים, שקיבלה תוקף של

החלטת ממשלה לאחר שבועיים, ויבוא מישהו ממשדד המשפטים ויגיד שאין החלטה כזאת?

מה זה כאן? איך אומדים הצבדים - עובדים עלינו? יש החלטה של הועדה, שקיבלה את

אישור הממשלה, כתוצאה מכך שאף אחד לא ערער עליה. זו גם מדיניות הממשלה.

אך אני רוצה לעבוד לשטח, באופן פרקטי לא לתיאוריה. מזה 3 שנים שאנו מתעסקים עם היזמים הפרטיים, שרכשו אדמות. מזה 3 שנים, שזו הייווייה דולורוזה שלנו. תנו לי מקרה, שהיה בטיפול משרד המשפטים וזה גם הסתדר ועבר את התהליכים.

גבי פ. אלבק:

למשל, שעדי תקוה. היה לנו בגייץ ואני טיפלתי

בזה.

מר א. בדאן:

אחרי שבנו את הבתים.

גבי פ. אלבק:

כאשר התחילו לעלות על השטח.

סגן השר מ. דקל:

אני מצטער שכך צריכות להתנהל הישיבות, שכל דגע יש הפערות, אפילו אם הדברים נכונים. הנימוס והתורה המינימלית מחייבים, שאדם ידעם לפניו את ההערות ואחייב יעיד אותן ולא כל דגע יתפרץ לדברי אחרים, יותר מבוגדים ממנו. אמנם, לאשה יש תמיד זכות קדימה, אך בכל זאת.

אני רוצה שתתנו לי מקרה אחד, שמשדד המשפטים

טיפל בנושא של אדמות פרטיות וזה עבר.

אם שר המשפטים והיועץ המשפטי לממשלה יראו זאת

כאינדיקטור לבדיקת הנושא, שנקודה זו מסמלת גישה, אז הם יגיעו למסקנות בעצמם

ואני לא אצטרך להוסיף לזה.

תנו לי מקרה אחד. האם הכל דע? שום דבר לא

יכול להסתדר? כולם לא בסדר?

בשנה שעברה, נדמה לי במאי 83, הוחלט על ישוב

ראשון. גבי אלבק ישבה אתי ואמרה: זה הפתרון וזה ילך חד וחלק. כל אותם

ישובים, מאז מאי 83, לא הלכו חלק ולא קיבלו אישורים. אנו הולכים להתיישב

ביהודה ושומרון ואנו רוצים שזה ילך גם מהר, לא נגד החוק. שום דבר לא הלך מהר.

שאלתי את היועץ המשפטי של יו"ש איך מצב כזה

יכול להיות ונאמר לי, שכאשר מכריזים על שטח, מגישים דישום ראשון, מותר להגיש

עוד 3 שבועות אחרי זה ואחייך מתברר, שלכל אחד מותר להגיש עוד במשך שנתיים,

אדבע או חמש שנים. אז זה אף פעם לא יגמר. יכול להיות, שזה החוק או ההסדר, אז

היה צריך משהו במשרד המשפטים לבוא ולהגיד: זה לא סידור טוב, נשנה את הסידור,

על מנת שלא יוכלו להגיש עודדים ללא גבול.

אינני נכנס כרגע לפרטים ואינני עוסק כרגע בענין

נדיה ויעדית. לגבי יעדית פעם אחת היתה גישה כזאת ופעם שניה היתה גישה אחרת

מאותו מוסד. יכול להיות, שבינתיים התנאים השתנו, אך בכל זאת, איך זה קורה?

גבי פ. אלבק:

הם לא הגישו את הבקשה לדישום, אחרי שעברה דבע

שנה מאז שאמרנו להם להגיש אותה.

סגן השר מ. דקל:

אך אני שואל שאלה את שר המשפטים, האיש הפוליטי

- האם יש מדיניות ממשלה? צריך להתאים את הכלים למדיניות, או צריך להתאים את

המדיניות לכלים?

השר מ. נסים:

בודאי, כפוף לחוק.

סגן השר מ. דקל:

כאן לפנינו נסיון מובהק של התאמת המדיניות לכלי

הביצוע. לא יכול להיות דבר כזה.

לכן, מצב זה אינו יכול להמשך. יש כאן תפיסת

עולם שונה ודרכי גישה שונות. המערכת הפוליטית הממונה עלינו, כשהעם נתן לה את

התפקיד לבצע דברים והיא הכריזה שהיא תבצע, צריכה להתאים את המערכת בהתאם לחוק

לקידום הנושא ולא לבלימתו. אז אולי אין בלימה מכוונת ומודעת, אך באופן מעשי,

יש בלימת הנושא. אנא, השר נסים, קח את החומר של 3 השנים האחרונות, תעבור על

כל מקרה ומקרה ותראה מה מצא את פתרונו. הדי לא יתכן, שבמשך 3 שנים, שום דבר

לא ימצא את פתרונו.

השר מ. נסים:

אורי בדאון אמר, שישלח אלי את הרשימה ואני

אראה אותה.

השר י. נאמן:

אני רוצה להבדיל בין שני דברים. יש לנו מקרה

קונקרטי של יעדיית ונדיה, אותו צריך לגמור. אני מציע, שנקבל את הנוסח, שדובר

בו קודם, ז"א להוסיף תוספת, שהביצוע כפוף לאישור של מנהלת המחלקה האזרחית של

משדד המשפטים. אישור זה ינתן, כאשר יסתבר שישנו בידי היזמים שטח מינימלי של

100 דונם.

סגן השר מ. דקל:

אם ההחלטות או צורת הטיפול של מחלקה מסוימת במשרד המשפטים, לא תהיינה כפי שאנו מבינים אותן, מי יהיה המוסד, שאפשר לערער בפניו?

אולי, בגלל נסיון שיש לנו, נגדיד זאת בצורה אחרת - שההחלטה תהיה בהתאם לאישורו של היועץ המשפטי לממשלה. זה הפורום הגבוה ביותר והמוסמך ביותר ואז אני יודע, שלא ינתן אישור, אם לא יכול להנתן. אחרת, אין לי מוסד לערער. אך יש לי אמון מלא בשר המשפטים, ביועץ המשפטי ובמערכת שלו.

השר מ. נסים:

אני לא הייתי מציע זאת. היום, הוצעה פה הצעה, שהיתה תולדה של בירור במשרד המשפטים. זה מוסכם על כל הצדדים. היום אני מציע לקבל את הנוסח כמות שהוא.

השר י. נאמן:

יש לנו גם כלי אפשרי, שהוא המעקב.

השר מ. נסים:

אפשר גם תמיד לפנות לשר המשפטים.

גבי פ. אלבק:

היכן שכתוב "בידי היזמים", הכוונה היא בבעלות

היזמים.

מר י. מרגלית:

אני רוצה להשמיע הערה, במידה ונשמטה מהפרוטוקול הקודם, שבמקרה זה סוכם, שביעדיית ונדיה התשתיות לראש השטח תינתנה עידי היזמים.

השר מ. נסים:

בזה משרד המשפטים אינו מתערב.

מר א. בראון:

בתוך גבולות הארץ אמרנו להיפר.

השר י. נאמן:

לגבי המקרה הקונקרטי אתה אומר, שהתשתית לראש השטח תינתן עידי היזמים. מיכאל, האם זה מוסכם עליך?

סגן השר מ. דקל:

לא מוסכם עלי. היתה מדיניות של משרד הבינוי לגבי תשתיות לראש השטח, שהועדה אישרה. משרד הבינוי רוצה לבקש מהועדה לשנות את הקריטריונים, זכותו לעשות זאת.

מר י. מרגלית:

אני רוצה להביע את עמדת משרדנו. המשרד בעבר, מתוך כוונה לעודד הקמת ישובים, התחייב בפניהם שיתן להם תשתיות, לעתים בתוך השטח, לעתים בגבול השטח, עם סיוע או למעט סיוע. המשרד אינו רוצה לעמוד במצב, שהוא מודיע לישובים להקים את עצמם ולא יעמוד לרשות המשרד הכוח, על מנת לתת להם את התשתיות להקמת הישובים.

לכן, בתקופה האחרונה, המשרד, בתהליך הבדיקה, בהתאם להחלטת הוועדה, תוך כדי דיון עם נציגי היזמים, הודיע להם והיתנה זאת לפנייהם, שהתשתיות לראש השטח תינתנה ע"י היזמים - והיזמים יודעים על כך. אני דק דואה לנכון לציין זאת בפרוטוקול, שאין בכוונת המשרד לתת להם תשתיות לראש השטח.

סגן השר מ. דקל:

זה לא עומד בסתירה למה שאמרת. בודאי אמרתם זאת ליזמים, אך השאלה היא, אם זו מדיניות הממשלה. אם זו מדיניות הממשלה, בסדר. אך עד עכשו, זו אינה מדיניות הממשלה.

מר י. מרגלית:

על דלת משרד הבינוי מדפקים הרבה מאד יזמים, שאנו צדיכים לממן להם את התשתיות לראש השטח ואיננו מסוגלים לעמוד בזה.

מר א. בדאון:

בממשלה הקודמת היה דיון ארוך בנושא זה. זה התחיל מנושא של ישובים בתוך "הקו הידוק", כמו: תמרת, מיתר, קרני יוסף וגבעות להב והוחלט, שהסיוע שינתן לישובים מהסוג הזה יהיה ע"י הממשלה לראש השטח, כלומר: חשמל, מים וכביש. כך גם נעשה בשערי תקוה וכך היה צריך להיות בכל הישובים האחרים. זה המינימום, שהמדינה בהחלטותיה צריכה לקבוע. יכול להיות שחל בכך שינוי לאחרונה, אך בכל אופן, לא בוועדה.

השר י. נאמן:

כדי לא להכנס לדברים עקרוניים, אני מציע, שנדשום שבמקרה הזה הסידורים לגבי השתתפות הממשלה יהיו כפי שיקבעו ישירות בין משרד הבינוי ליזמים.

מר א. בראון:

זהו ישוב בארץ-ישראל. מדוע שהממשלה לא תיתן לו

תשתיות לדאש השטח? מה קורה כאן?

השר י. נאמן:

משדד הבינוי אומר שאין לו כסף.

סגן השר מ. דקל:

זו שאלה כספית, אך לא שאלה עקרונית.

מר א. בראון:

אנו עושים זאת לכפרים הערביים, אז ליהודים לא

נעשה זאת? אינני מבין מה קורה פה. לכל כפר ערבי עושים כביש.

השר י. נאמן:

הבעיה לגביכם היא, שאינכם יכולים לעשות זאת

עכשו, אלא רק בעוד שנתיים-שלוש. אז הסידורים הם סידורי ביניים ביניכם לבין

היזמים.

מר י. מדגלית:

זו פונקציה מתחייבת לביצוע אכלוס ישובים. מאחר

שאנו לא עומדים בכך, לאחרונה, לגבי מספר ישובים שאישרה הועדה, נקבע במפורש,

שהם יבצעו את התשתיות עד לדאש השטח. באופן ממשי, ההשקעה היא להעמיס על כל

משפחה סדר גודל של 3,000-5,000 דולר נוספים. זו המשמעות המעשית של תשתיות עד

לדאש השטח.

השר י. נאמן:

יש כמה יזמים, שלגביהם אישרנו בהנחה כזאת, שכל

התשתית היא עליהם.

סגן השר מ. דקל:

אני רוצה להזכיר, שכאשר ישבנו ודיברנו על

עופרים בי, בפעם הראשונה משרד הבינוי הביא את התיזה, שלעופרים בי לא צריך לתת

תשתית לראש השטח וניסו אז לשכנע אותנו, שמעופרים אי לעופרים בי, כל התשתית היא

רק 1,000 דולר פר יחידה - וזה באמת לא הרבה כסף. אך זו לא שאלה כמה זה עולה.

המדינה צריכה לקבוע קריטריונים אובייקטיביים, היכן היא כן נותנת והיכן לא - לא

בהתאם ללחצים הפיננסיים שיש לה ויהיו לה תמיד.

השר מ. נסים:

כחבר הוועדה - לא כשר המשפטים - אני מבקש להעיר,

שאם תתקבל הצעתך, לאור דברי נציג משרד הבינוי, הישוב הזה יוקם בעוד 3-4 שנים.

אז אין צורך למהר ולבודד את הסוגיות המשפטיות.

סגן השר מ. דקל:

אותם היזמים צריכים רק מכתב ממשד הבינוי, לא

כסף.

מר מ. דרובלס:

במידה ונלך לפי מדיניות זו, שהיזמים הם שצריכים

להקים את התשתית לראש השטח, אז חבל על כל הדיון הקודם שהיה.

מר בדאון, נכון שלגבי ישובים מסוימים, ועדה זו

החליטה שניתן תשתית לראש השטח ומעבד לכך, היוזמה הפרטית תצטרך לבנות את הכל.

אך בכל מקרה ומקרה התייחסנו לגופו של ענין וכך גם כאן צריך להיות.

ישנם ישובים, שהמדינה אינה חייבת לתת להם תשתית לראש השטח, בהתחשב עם החלטת הממשלה, שאנו מעמידים את הקרקע בערך של 5%. אך משרד הבינוי צריך להיות קצת גמיש ולבדוק עד היכן היוזמה הפוטטית צריכה לפתח ומהיכן אנו חייבים לעזור. בהתאם לשני כללים אלה אנו צריכים לפעול. כי אם, לדוגמא, נגיד שסכום של 7,000 דולר עבור תשתית הוא סכום סביר, אך סכום של 25,000 דולר בודאי שאינו סביר, כי היוזמה הפוטטית לא תוכל לעמוד בזה. אם צריך לעשות כביש באורך של 15 ק"מ, אינני יכול לבקש מקבוצה קטנה של 100 משפחות, שתממן כביש כזה. אך כביש של 2-3 ק"מ, אני כן יכול לבקש מהמתיישבים לעשות זאת. תלוי מאיפה אני צריך להעביר את החשמל ומאיפה צריך להתחבר למים.

אז אם נגיד, שיש לנו עקרון, שביושבים פוטטים אנו לא משתתפים לחלוטין בתשתית, עדיף שלא לקבל החלטות, כי אם אנו מקבלים החלטות ואנו לא נותנים את התשתית, כאילו לא קיבלנו כל החלטה.

לכן, צריך להתייחס לכל מקרה ומקרה לגופו של

ענין.

השר י. נאמן:

צד העקרונות נקבע בשעתו עיי זה שיש חלוקה לאיזורים ויש תנאים שונים לכל איזור. אנו נק יכולים לומר פה, שלגבי נדוה ויערית, הטיפול בביצוע התשתיות יהיה כפי שיוסדר בין משרד הבינוי לבין היזמים.

מר י. מרגלית:

איש לא קבע, שמשדד הבינוי הוא הכתובת למתן

תשתית לראש השטח.

אני סבור, שהבעיה היא יותר עקרונית ואני מדבר כרגע כאיש מקצוע. יש לנו מנת יכולת מסוימת, שבה עבדנו. באו ואמרו: על מנת לעודד את ההתיישבות, בואו נקים ישובים נוספים, מבלי שנעמים על המערכת מעבר ליכולתה. כי אלמלא כן, צריך היה משדד הבינוני לבוא ולומר: אני מתנגד להתיישבות נוספת. את זאת הוא אינו יכול לעשות, מנימוקים הברורים לועדה. לכן, הסכים המשדד להקמתם של ישובים והודיע, שהוא עוזר להקמת תשתיות לראש השטח ונותן את הסיוע לפרט הבודד. הגענו למצב כזה, שבמקרים מסוימים וביושבים אטוקטיביים, אנו סבורים שהם מספיק אטוקטיביים, שניתן להטיל על היזמים עצמם גם את התשתית לראש השטח. איננו מדברים על השקעות בעומק השטח ביושבים קשים, אלא ביושבים אטוקטיביים.

לכן, לפי החלטה שנתקבלה בוועדת השרים, שבה נאמר, שתהיינה בדיקות מוקדמות עם היזמים, אם הובטחו זכויות הפרט, אם יש להם יכולת כלכלית לבצע זכויות, בבדיקות עם היזמים, דובר אתם על תשתית עד לראש השטח. המשמעות של העמסה על הפרט הבודד היא, לעתים, 1,000 דולר ולעתים זה יכול להגיע ל-3,000 דולר. עם היושבים האלה, סוכם במפורש - והם יודעים על כך - שהתשתיות לראש השטח תועמסנה על המשתכנים. אני סבור, שלא צריך לקבל החלטה עקרונית, אלא החלטה עניינית.

סגן השר מ. דקל:

יש לי הצעה. הסיכומים שיש בין משדד הבינוני לבין היזמים הם סיכומים ביניהם. אנו כאן לא דושמים בפרוטוקול את כל הנושא הזה. אנו משאירים את המצב כפי שהיה, שיש חלוקה לאיזורים ומבקש מהמשדד, אם הוא רוצה לשנות את הקריטריונים לאיזורים, להביא זאת לדיון. מה שסיכמתם - סיכמתם. אם עומדים בסיכום, שיהיו מבודכים.

השר י. נאמן:

יש חלוקה של איזורים. מחוץ לחשבון האיזורים ומה מגיע לכל איזור, יש צד מעשי של תקציב מוגבל למשרד ממשלתי ואז לפעמים אומר יזם: אני מוכן לעשות בעצמי, כדי להתקדם. אז זה סידור שישנו בין המשרד לבין היזם ואנו לא ניכנס לעניין.

השר מ. נסים:

משרד הבינוי מסר הודעה.

השר י. נאמן:

גמרנו עם נדיה ויערית.

יש בעיה עקרונית - ואני שמח, ששר המשפטים שמע היום כמה חברי ועדה, שהסבירו את העובדה, שלא מצאנו עדיין את הדרך להתגבר על הבעיה כיצד להעביר מהר את נושא הדכישות הפרטיות.

יכול להיות, שחלק מבעיה זו תיפתר בסידורים טכניים מהסוג ששמענו כאן מהמינהל. אך בכל זאת, הבעיה היא בעיה ואני הייתי מציע, אם אפשר, להקים ועדת משנה שתשב על העניין.

השר מ. נסים:

לאחר שאקבל את החומר מאורי בדאון, אני אצמין את סגן שר החקלאות, אורי בדאון ועוד אנשים הקשורים במישדין לנושא זה ונשמע את הדברים. אם נדאה, שיש אילו שהם קשיים, ננסה למצוא דרכים להתגבר עליהם. אני אומר מראש - כפי שגם סגן השר דקל אמר - הכול כפוף לחוק.

השר י. נאמן:

ניסינו, במשדדי, יחד עם פליאה, לעבד נוהל, שהשתדלנו לבנות אותו כך, שיהיה יותר מהיר ובכל זאת, אנו עצמנו מאד לא שבעי רצון מנוהל זה.

גבי פ. אלבק:

זה לא קשור בכלל בנוהל הזה. כי העיכובים הם בשלב, שאומדים ליוזם להגיש בקשה לרישום ראשון ובמקום להגיש זאת תוך שבוע, הוא מגיש תוך חצי שנה.

מר א. בדאון:

צריך לבדוק למה הוא לא מגיש. יכול להיות, שהמוכתר לא רוצה לחתום.

השר מ. נסים:

אם המוכתר לא רוצה לחתום, נמצא אלטרנטיבה. אך צריך דוח טובה ודוח של הבנה.

מר ת. גריוזים:

אני הייתי מציע לקחת את שני המקרים האלה, מההתחלה ועד היום, נראה את התאריכים ואולי נלמד מהנסיון הזה.

השר מ. נסים:

אנו נעשה זאת. אני רק מבקש שהחומר יומצא לי בכתב קודם.

הת/59. סינדיאנה - כור

השר י. נאמן:

אנו עובדים לדיון בהשלמת ההחלטה בענין סינדיאנה, שהיתה החלטה חלקית. המדובר בשוב, שחסידי ויזניץ רוצים להקים, בדגם של עמנואל.

מר י. מרגלית:

היתה פעם החלטה מסוג זה, מעולם לא נדונה בשום מקום ומעבר להחלטה, מעולם לא הוגש חומר כלשהו עיי איזה שהוא גורם.

השר י. נאמן:

בישיבה אצלי, יחד עם סופי, דאינו שכבר עברנו כבוד דרך וצינית בענין הזה. אך סופי היתה אמורה היום להגיד לנו, אם זה משתלב יפה או לא בתכנון מסוים.

מר י. מרגלית:

לפי מיטב ידיעתי, אין התקדמות בנושא הזה.

השר י. נאמן:

בכל אופן, אני הייתי שותף לשיחה אתה בנקודה זאת. הענין מתחיל להיות דחוף.

מר י. מרגלית:

אני יכול לציין, שיש חשיבה לתפיסה איזורית חדשה, איך כל הישובים האלה משתלבים במסגרת איזורית. אני אגרום לכך, שבמשרד

תתקבל החלטה מיד, אך מעבר לנושא הזה, למיטב ידיעתי, כשסוכם עקרונית על הקמת הישוב, סוכם שיקום ישוב ביוזמה העצמית שלהם, כשעל ענין הסיוע לישוב, כיצד הוא יקום ומהי עוצמת הסיוע שהמערכת תיתן, לא היה כל דיון. נדמה לי, שזו נקודת המפתח.

השר י. נאמן:

שמענו פרטים על הקרקעות מפליאה בענין זה. יש ענר על חלק, אך יש חצי שהוא בסדר ואפשר להתחיל בו.

מר י. מרגלית:

למיטב ידיעתי, מהגוף היוזם אין יוזמה.

מר א. שבות:

הוגשה הצעה לתכנית מתאר לעיונית של היזם, שבזמנו הועדה החליטה לתת לו את השטח והיא נמצאת בדיון באגף הפדגוגיות של משרד הבינוי.

היות ויש קבוצה נוספת של משפחות מאלון שבות, שגם היא מעונינת לקבל חלק מהקרקע, סוכם אצל סופי, בדיון ביום ששי, שעקרונית, מיקום הישוב לסביבות אלף משפחות, כפי שהועדה החליטה, מקובל. זה יהיה חלק מאיזור קדומים ובתי. סופי קיבלה על עצמה להכין מתווה דרכים עקרוני וכיצד השטח יחולק בין שני הגופים, כאשר שלשה ובעים מהשטח, בגבעה המרכזית, ינתנו לחסידי ויזיניץ...

מר מ. דרובלס:

אפשר לדאוג במפה איפה זה?

מר א. שבות:

מערבית לקדומים, 2 קיימ דרומית-מזרחית לכפר כור.

גבי פ. אלבק:

כ-5 קיימ מזרחית מסלעית.

אלימ ד. סתו:

אני מציע, מכיוון שסינדיאנה זה אלון, להתחיל

לקרוא לזה אלון-כור.

מר א. שבות:

(מראה על המפה) - זוהי סלעית, כאן כפר כור וזהו

כביש מקומי, שבתכנית האיזורית של הכפרים אמוז להיות כביש איזורי, שמגיע לצור נתן. מדובר על הגבעה הנמצאת כאן. יש שם אדמות מדינה, כחלק מגוש גדול, שעל החלק המערבי שלו יש כדגה הר ועל החלק המזרחי יש מספיק שטח ליישוב בסדר גודל של למעלה מאלף משפחות. זה מערבית מקדומים, כאשר בגוש עצמו של סינדיאנה ישנה גבעה נפרדת, שהיא קצת דרומה לגוש המרכזי, שגם היא בתוך אדמות מדינה.

כאמור, מוצע יישוב של כאלף משפחות לחסידי

ויזיניץ ולאגודת יינחלת אבות". חייבים לעשות תכנית מתאר אחידה, אם כי יש איזה שהוא גיא מפריד ביניהם, וזה במיוחד בגלל שהאוכלוסיה היא מסוג קצת שונה.

מר י. מרגלית:

מבחינת המשדר, עוד לא הובאו עיני היזמים כל

ההליכים המתבקשים, שאפשר יהיה לבוא ולהביע בפני הועדה נכונות להקמת יישוב.

סגן השר מ. דקל:

אני הבאתי נושא זה בזמנו לאישור עקרוני. אינני מדבר על תכנית איזווית, שתימשך הרבה זמן. אך אני רוצה לשאול שאלה מכוונת - האם משרד הבינוי בודק גם את היכולת הכספית?

מר י. מרגלית:

בעקרון, בודק.

השר י. נאמן:

ההחלטה שהיתה אומרת: "יהוצעה להקים ישוב קהילתי בשם קדומים ג', תיבדק בהתאם להחלטה מסי 51 של הועדה להתיישבות, מיום ו' באייר תשמ"ג ותובא לדיון מפורט ולאישור בועדה להתיישבות".

אנחנו התכוונו, שהיום יהיה הדיון המפורט הזה. אני מבין, שאתם עדיין לא מוכנים. אז אני מבקש, שלישיבה הבאה תהיו מוכנים.

מר י. מרגלית:

אני מתחייב להביא זאת לישיבה הבאה.

הת/60. אלישמע (חוס) - הקמת ישוב חדש

סגן השר מ. דקל:

אני מציע, שהועדה תאשר את הקמת הישוב חדש, בשמו העברי אלישמע, הנמצא בצומת הכביש ההולך לאריאל לכיוון עמנואל. ה-נ.צ. הוא 16225/16925. היזמים של הפרויקט הם קרן לגאולת הקרקע וחברת שבא, שהיא חברה לביצוע ולתשתיות. הישוב מיועד ל-400 משפחות והוא נמצא במסגרת המועצה האיזווית שומרון. הבדיקה ע"י משרד הבינוי נעשתה ואני מניח, שתהיה הערכה

חיובית.

גבי פ. אלבק:

היתה חוות דעת של משרד הבינוי שזה בסדר. זה גם
עבר את כל התהליכים של הדישום בטאבו, בעזרת משרד המשפטים.

מר א. בראון:

אמיתי, שהמקומות היחידים שעובדים בהם ובונים
בהם בתים, לא עברו את משרד המשפטים.

השר י. נאמן:

אני מבין, שאפשר לאשר.

מר י. מרגלית:

אני מבקש הודעה לפרוטוקול - שמשד הבינוי
מודיע, שלא יתן תשתית לראש השטח.

גבי פ. אלבק:

צריך לכתוב, שבשלב ראשון יש לבנות בחלק, שהליכי
הדישום לגביו הסתיימו, אותם 129 דונם.

אלימ ד. סתו:

מי שמכיר את השטח יודע, שזה לא השטח המתאים
ביותר והיפה ביותר לבנית ישוב. הייתי רוצה להביע משאלה - וזה בעיקר מכוון
למשרד הבינוי - לנסות להגיע לאיזה שהוא חילופין בין השטח הזה לבין שטחים
סמוכים, מתאימים הרבה יותר, בתחום מה שנקרא אריאל-מערב.

(המשך הדברים ושמה ל.ד.)

(עד כאן ושמה ז.ת. מכאן ל.ד.)

לדעתי, הדבר הזה הוא בר-ביצוע. השטח הזה יכול להתאים הרבה יותר מאשר לישוב, לאזור תעסוקה. אני יודע שאני מסבך את הנושא, אבל הדברים צועקים בשטח.

מר א. בראון:

אפשר לבדוק את זה.

אלימ ד. סתיו:

אני אומר זאת לא להחליטה עכשיו.

הגב' פ. אלבק:

אויאל מערב זה מדיום לכביש וזה מצפון לכביש חוצה שומרון. מצפון לחוצה שומרון, יש סריה של ישובים דתיים, שזה משתלב איתם, בעוד שמדיום לחוצה שומרון....

סגן השר מ. דקל:

אם אותם יזמים יבואו יחד עם משרד השיכון ויציעו

להחליף, אז מה זה עניינו.

הגב' פ. אלבק:

אני רוצה לומר כאן עוד דבר - היות ומדובר כאן בכישה פרטית ובמגושים שנמכרו לדיירים ממש, שהתחייבו למכור להם מגושים, אז כשיש קווקע בבעלות פרטית, למה לסבך אותם עם אדמות מדינה, שבהן אי אפשר לתת בעלות.

הת/61. נבי עניר

השר י. נאמן:

תודה רבה. אנו עובדים לנבי-עניר. מי מציג את

הנושא.

מר א. אריאל:

יש הצעה לאזור הזה, בו נמצאים דולב, חלמיש, למקום שנבדק ע"י פליאה ואושר, לאשר שם הקמת ישוב. הוא נשען על הכביש שיווד מנוה-צוף לכיוון דרום, לרס-כוכר ולכיוון ישובי מודיעין. זו ההצעה.

מר א. בדאון:

מי היוזם של זה, ההסתדרות הציונית?

מר א. אריאל:

זה הופיע בתכנית המתאר של מטה-בנימין. אמנם תכנית המתאר לא אושרה. יש התחלה של התארגנות של גרעין.

הגב' פ. אלבק:

אלי באה הבקשה מההסתדרות הציונית.

מר מ. דרובלס:

אדוני היו"ר, אני מעריך מאוד את הליברליזציה והרוח הדמוקרטית השוררת פה בתוך הועדה, כאשר כל חבר ועדה נשאי להתבטא איך שהוא רוצה ולקבוע האם למשרד ממשלתי מסויים מגיע ציון יותר גבוה, או ציון יותר נמוך. לא תמיד הוא חבר ועדה, לפעמים או נק יועץ. אני מקדם בבוכה את הליברליזציה

והדמוקרטיה פה. כמו כן, אני קצת מופתע מכך, שלועדה יכול לבוא כל חבר ועדה ולהציע כל דבר, להטיל על משרד אחר. מקובל, לפחות מבחינת הסדר הטוב והנימוס האלמנטרי המתחייב, שאם רוצים להטיל על משרד כל שהוא משהו, יש לבוא ולשאול אותו קודם, האם אין לו תכניות אחרות.

יתכן שאני לא אתנגד להקים ישוב זה או כל ישוב אחר, אבל לא דובר עם ההסתדרות הציונית על כך. לא ידוע לי על מה מדובר כאן. אני מצטער מאוד. אני בעד הקמת ישובים ומקדם בבזכה כל ישוב שמוצע להקים, אבל, במקרה זה, אני מודיע בשם ההסתדרות הציונית, שהיום, לא נוכל לקבל על עצמנו לבצע, כי בסביבה הזאת יש ישוב אחר שאנו רוצים להקים וכבר הבאנו בפני ועדה מכובדת זאת, לפני מספר חדשים, את ההצעה להקים את הישוב. עד עכשיו לא התקבלה החלטה על כך. לכן, אינני רואה כל ענין ואיני רואה איך זה מתקשר, אם הישוב הקודם לא אושר.

מכל מקום, אם בדעת המציעים, שאיני יודע מי הם (מר אריאל לא יכול להציע על דעתו, זה בוודאי על דעת היו"ר) יש כוונה להקים ישוב וזה נבדק עם משרד השיכון או יזמה פרטית, אקדם זאת בבזכה. מבחינת ההסתדרות, לצערי, אני לא יכול לתת עכשיו את ידי להקים את הישוב.

השר י. נאמן:

בגלל הנימוסים, הליבוליזציה והדמוקרטיה שקיימים בועדה הזאת, לא הפורעתי לך, אדוני ראש החטיבה להתיישבות, אבל לפני ישיבות הועדה הזאת אני מקיים בודדים, לפני שעולה כל נושא. נציגך, מר פרידמן, אם אני זוכר את שמו, נכח בישיבה האחרונה, שבה הועלה הענין הזה. הוא יכול היה לומר, שאתם לא מוכנים ולא רוצים להעלאות את זה. הוא יכול היה להתנגד ולעשות כל מיני דברים. הענין הועלה בגלל זה שהוא תואם מראש. אם אחייך זרימת הדיווח לא שלמה בפנים, זו בעיה.

אותו הדבר, יוסי מרגלית, בועדה המכינה היתה סופי ולא היית אתה והיא הצטדקה בשמך. היום היא איננה ואתה פה, אז גם זה יצוד איזה שהן אי הבנות. אמותי זאת לזקק.

אני מוכן, אם אתם לא מוכנים לזה, להעלות זאת בישיבה הבאה. אני זק אומר, שזה נבדק, בנוכחותי, בישיבה מכינה. היה שם נציג שלכם, הוא חשב שזה זעיון טוב. יכול להיות, שזה לא בשל להיום, אז נעלה זאת בפעם אחרת.

מר מ. דובלס:

אנו נבדוק זאת, אדוני היו"ר. אם זה כך, אני מתנצל מראש. אנו נבדוק את אי ההבנה שהיתה.

מר י. דקל:

אני רוצה להעיד משהו, בלי קשר למה שאמר מר פרידמן. המקום הזה, נבי עניו, יחד עם וס-כוכר ועם מקום שנקרא: כוכר, או נאווה, יחד עם דולב, מהווים אתגר לגוש התיישבותי. עד היום הזה אושר דולב. לוס-כוכר לא הצלחנו לקבל את הסכמת משרד הבינוי והשיכון. לכוכר לא הצלחנו לקבל את הסכמת משרד הבטחון.

מר א. בראון:

אדוני, גומרים לבנות שם מאחז. לא היית באץ כנראה.

מר י. דקל:

אי לזאת, אנו חושבים, שיהיה זעיון חיובי להציע גוש התיישבותי ויהיה זעיון, לגמרי לא מושלם, אם יטפלו בכל ישוב וישוב בודד.

השר י. נאמן:

בשיחה אצלי עלו הדברים האלה ואנו שמענו, שמשדד
הבטחון בשלב מתקדם של בניה בכובד, לכן התבקש להשלים את החוליה הזאת. אבל אני
מציע שתבדקו זאת ונעשה זאת בישיבה הבאה.

הת/62. ישובים חדשים בזמנת הגולן:

א. עין כנף (דיד עזיז)

ב. דליות (מזרעת קוניטרה)

השר י. נאמן:

אנו עובדים לסעיף ח'. בישיבה המכונה היו הצעות
לגבי שני ישובים בגולן ומצאנו שרק אחד מוכן להבאה.

מר י. דקל:

כפי שנאמר לי, לא זה מה שסיכמתם. סיכמתם שיש
התלבטות לגבי מיקומו של השני. אז יש לנו תשובה לענין הזה ואנו רוצים שנדון
היום על שניהם. כי אנו לא מסוגלים לדון על אחד בלבד.

השר י. נאמן:

אז תציגו את הענין, בבקשה.

מר י. דקל:

המקום הראשון שאנו מדברים עליו הוא עין-כנף.
עין-כנף מוצע במזכזו של שטח, שעד היום, מסיבה זו אחרת, לא יכולנו להכנס אליו,
בין היתר, בגלל מגבלות חקלאיות. הוא נמצא, פחות או יותר, בקו ישר, דרומית -
מערבית למעלה-גמלה וצפונית - מזרחית לרמות. זה מיקום של ישוב אחד. כאן בתיק

כתוב שהוא יהיה מושב עובדים. אני מציע למחוק זאת ולכתוב, שיעוד הישוב יקבע בהמשך, בהתייעצות עם גופים שונים, בעיקר עם רשות התכנון במשרד החקלאות.

אנו יוצים להגביל את התעסוקה, כך שהתעסוקה של הישוב תתבסס על תיירות, תעשייה וחקלאות - במידה ותמצא האפשרות בסביבה המיידית של הישוב. בהתאם לאפשרויות הפיזיות במקום.

סגן השר מ. דקל:

בהתאם לצרכים של מדינת-ישראל ולא בהתאם לנתונים הפיזיים במקום.

מר י. דקל:

ברור לגמרי, שלגבי הישוב המסויים הזה, הוא לא יצא מתחום מדינת-ישראל. הוא יהיה במדינת-ישראל. איננו מתכוונים להקים אותו בשום מקום אחר.

מר מ. דקל:

אתה יודע בדיוק למה אני מתכוון. אני מתכוון, שלגבי פיתוח נושאים חקלאיים בישוב הזה, הם יעשו בהתאם לצרכים ולתכנון בעתיד.

מר מ. דובלס:

אדוני סגן השר, מקובלת עלינו ההעדה שלך.

מר י. דקל:

בהתאם לסיכומי רשות התכנון - אין בענין הזה שום ספק. אני רוצה להגביל את הישוב, בהזדקקות לפיתוח חקלאי, רק לגבי מה שיהיה בסביבתו המיידית. כי אם מחוץ המדינה תחליט שהיא רוצה חקלאות, אלה יקפצו ראשונים וידצו, ואנו נגיד להם: "לא".

מר א. בראון:

כי נגיד לאחוזים "כן", לכאלה שאין להם אמצעי

יצור אחריים.

לגבי הישוב השני, שנמצא בכיוון דרום - מזרח מצומת מוגליות. ההצעה לגביו היתה לנקודה הזאת. בועדת ההכנה העלו הסתייגות לגבי המיקום הזה. אנו מוכנים לבקש, שהישוב יאושר, כאשר מיקומו המדויק יקבע בסיוור בשטח עיי ועדת מיקום.

יש לנו היום בעיה, שאנו חייבים להציג את שני הישובים כתאומים, תאומים לא זהים - מאב אחד ושתי אמהות. אנו מבקשים, שלגבי אותה הסתייגות שהיתה לחברים, שאמרו שהמיקום לא כל כך נראה, שהמיקום יקבע בשטח, במשותף, עם מי שמשתתף בועדת מיקום, בה משתתף כל מי שצריך להשתתף.

ההסתייגות שהיתה לגבי טיפוס המשק, בהתאם למה שאמר סגן שר החקלאות, מקובלת לגבי הישוב הזה גם כן.

אנו מבקשים, שבאופן עקרוני, שני הישובים יאושרו. מקומם המדויק יקבע תוך כדי סיוור ועדת התכנון בשטח, כי יש פה בעיות תאום עם שטחי אמונים ואנו לא רוצים, שעצם הקמת הישובים, תהיה למכשול בנושא זה.

עכשיו, אני רוצה להעיר הערה, שהיא חשובה בעיני ואני בטוח שגם חברים אחרים יחשיבו אותה. מאז החלטתנו על תכנית דיבבותיים בגולן, אנו נמצאים בלחץ מתמיד של ראשי הגולן: "נו, תראו משהו!", ואנו מהססים. אנו מהססים, כי מיצינו את רוב האפשרויות החקלאיות בגולן ונושאים אחרים. אני ממליץ, ששני הישובים יאושרו, כדי שבין היתר, נוכל גם להציג, שבכל זאת, הגולן לא נדחק לתחתית סולם הקדימויות.

מר א. בראון:

אני רוצה להגיד, קודם כל, לגבי הנושא של הישובים בגולן. ראשית, אם נכנס לנושא הזה של התאומים - ההצעה היא, שהנושא של המיקום, באמת יבדק בשטח. אנו מציעים, פשוט, לעשות זאת הריבה יותר מזרחה. כלומר, לא להזיז את הישוב חצי קילומטר. אנו מדברים על אזור הפיתחה מצפון לזמית מגשימים. כלומר, פחות או יותר על הכביש ליד ציר הנפט, באזור תל-פארס. זה גם נחזק משטח האימונים, וגם, לפי דעתי, מהכרזתי את הגולן, יש שם אזורים חקלאיים, אם רוצים לתת לישוב חקלאות, יותר מאשר אם ניכנס פנימה לתוך השטח עצמו. זה גם יתאים לנושא של התאומות ותהיה באמת אם אחד - אם אני יודע את הכוונות והמחשבות שישנן. המדובר הרי על ישוב מהזרם הדתי. זה גם קרוב יותר לזמית-מגשימים, לנוב ולכל המקומות האלה. אם מדובר על האזור שהוא מערבית - צפונית מזמית מגשימים, אנו מדברים על נקודה לאורך הכביש הזה.

מזמן, למעשה כבר שנים, אנו מדברים על הקמת ישוב בפתחה שישנה היום מזמית מגשימים עד אלונים הבשן, שלמעשה זו פתחה שלמה, פתחת רפיד, שנשארה פתוחה ואין שם שום ישוב יהודי. אני יודע גם שיש שם אדמות, אבל אינני בקי בחלוקות. לכן, ביקשנו מפרידמן לבדוק הצעה זאת. לפי דעתנו, זה תורם למה שהתכוונתם. אנו מציגים זאת משום שזה חשוב מבחינה בטחונית. תבדקו זאת מיתוך הבחינות.

דבר שני, שרציתי לומר - ביום חמישי, אני מבקש בזמית הגולן, בהאחזיות של הנח"ל: שיאון ונימורד. אני מבקש, בהזדמנות חגיגית זאת, שאנו מדברים על זמית-הגולן, לעשות איזה שהוא זרוז של פעולה לאזרח אותן, לפתח אותן. איני צריך להגיד, עד כמה חשובים, מבחינה בטחונית, שני המקומות. שיאון נמצאת בפחות מחצי הדרך להר-דב. נמורד נמצאת ליד הכפר הדוויזי בוקעתה, מעל ברכת רס. זה מקום מאוד חשוב מבחינה בטחונית, התיישבותית, לאומית, מקורות המים ויתר הדברים. ביחוד, שהיום, הדוויזים מתעוררים מחדש. מאוד חשוב היה

לראות אפשרות לדחוף את המקומות האלה, על כל הבעיות שישנו, לאזרח אותן בהקדם.
זו בקשתי.

מר מ. דרובלס:

אני מציע, באופן עקרוני, לאשר את שני הישובים הראשונים שאנו הצגנו, מבלי לקבוע את מיקום הקבע. יש רק דבר אחד שצריך לקחת בחשבון - את החקלאות שהיתה ברמת-הגולן ניצלנו עבור הישובים שישנם. אנו מתקשים עכשיו להבטיח קיום הגן, בכבוד, לתכנון הסופי של מתיישבי רמת-הגולן. לאותה אוכלוסיה שיושבת שם היום, שמתקרבת לרובת יהודים, כולל בחלק העירוני, פחות או יותר, יש קיום. הועדה הזאת החליטה על תכנית דיבבותיים ואנו צריכים לראות את הכפלת ישובים, אך בזמן שאנו הולכים ומכפילים, אמצעי היצור לא גדלים, כי נוצל כל הפוטנציאל החקלאי לאוכלוסיה הזאת. כאשר, כפי שהעיד סגן שר החקלאות, הצרכים החקלאיים של המדינה ושל השווקים שיש לה לא מעמידים הרבה יתרונות אחרים. התחומים שאנו חושבים שאפשר ליצור בהם אמצעי יצור, נמצאים בבדיקה במשרדים אחרים.

לכן, אם אנו מציעים שני ישובים, שאמרנו שהאחד יהיה מושב שיתופי ולגבי השני, אנו לא מגדירים את צורתו. אנו לוקחים בחשבון, שמבחינה גיאוגרפית, הם יהיו במקום כזה, שבמקרה הצורך, יוכלו להגיע למרכזי תעשייה כדי להתפרנס, כי איננו בטוחים, שנוכל לספק את אמצעי היצור במקום, לפחות לא בהתחלה, או לא לכל האוכלוסיה. את הנקודות האלה צריך לקחת בחשבון.

אני מציע, בכל זאת, שלא נדון בכך כאן עכשיו, אלא הועדה תבדוק, תיקח את כל הנמוקים בחשבון, כולל את הנימוק הבטחוני, כי המטרה היא לסתום את הפרצות שישנו - ויש שם פירצה. הכוונה היא לסתום אותן, כדי לסגור את העניין, לאחר שניקח בחשבון את הצרכים שלנו.

בקשר להערתו של מר ביאון על שתי ההאחזויות - החטיבה להתיישבות מוכנה לאזרח כל נקודה, בתנאי שיהיה קיום למתיישבים שם. נושא הקיום בשני המקומות האלה הוא פרובלמטי. אנו בודקים זאת עכשיו. ברגע שתהיה לנו תשובה על כך, בהחלט נשמח ללכת אחרי הנחיל ולשחרר אותו מההאחזויות, אם כבר אין צורך להמשיך להחזיק אותו, כדי שהצבא יוכל ללכת למלא משימות אחרות.

מר י. דקל:

אני רוצה להשלים לקטע האחרון - אם כבר העלו זאת, זה צריך להיות, לפחות לפרוטוקול: האחזות שיאון היא ההאחזות הקשה ביותר שישנה במסגרת ההאחזויות של החטיבה להתיישבות. היא היקרה ביותר - גם למערכת הבטחון וגם לנו. אנו מובילים לשם מים במיכליות. מדי עונה, אחרי החורף, אנו צריכים לשפץ את כל המבנים. זו האחזות יקרה ביותר. היינו שמחים, לוא יכולנו לאזרח אותה, אבל יש מספר גורמי הכבדה, שצריך לקחת אותם בחשבון, פרט לענין הפרנסה, שהיא כמובן הדבר הראשון.

במשך זמן די ממושך, חשבו החוגים המטפלים בכך, כי זה אולי יוכל להיות קיבוץ מסוג הקיבוצים השמרניים. אנו חשבנו, כל הזמן, שאין זה המקום לישב כזה, כי צריכה להיות פה קבוצת אנשים עם הרגשת שליחות מיוחדת. אחרי הנסיון של נוה-אטייב אנו חזקים פי 10 יותר במחשבה, שגיבוש קבוצה למקום הזה זו משימה לגמרי לא רגילה. לשמחתי, בלי שאני יכול לומר שזה סופי, הולכת ומתגבשת קבוצה, שיש לה חלק מהתכונות שבאות בחשבון. יקח די הרבה זמן, עד שהקבוצה הזאת תתגבש, עד שהיא תצא להכשרה ותבחר לה ההכשרה, כי מקום התיישבות הקבע הוא לא במקום ההאחזות - זאת לדעת כולם. ביקשתי את אלוף פיקוד הצפון - וזה על דעת כמה חברים, שנתפנה קצת וניסע לטייל באזור כדי לנסות לאתר איפה יהיה מקום הקבע, בהתייחס לתסריטים שונים שיתפתחו בגבול הזה. לכן, ענין שיאון על הפרק, הוא לא נשכח, אבל איני משוכנע, שזה יהיה במחזור הנחיל הבא.

באשר לנמרוז, הבעיה קצת שונה. שם יש לנו בעיה פיזית בקשר לתכנון ישוב הקבע. השטח שבדשותנו הוא קטן, אפילו קטנטן. ההתלבטות היא איזה סוג איגון של אנשים ניתן לישב בנסיבות האלה. יתכן, שנצטרך להחליט כל מיני החלטות מרחיקות לכת, כמו בניה לגובה, על קומות - תלוי בקבוצה שתאים לשם. מכל מקום, זה גם כן על סדר היום. לשם היו מיועדות כבר לפחות שתי קבוצות, שהתפרקו. הן נצו ללכת לשם ותוך כדי לימוד הנסיבות, חלק מהן הלך למקום אחר וחלק התפרק.

לכן, כל מי שיהיה מסוגל לסייע, בוודאי יהיה מבורך. זה המצב בשני המקומות האלה.

הגב' פ. אלבק:

לגבי השטחים האלה של ההאחזויות בצפון הגולן, צריך לבדוק עם מנהל מקרקעי ישראל מה בדיוק יש. בדורס הגולן יש הדבה, איו בעיות.

מר י. מרגלית:

מאחר והדיון גלש מעבר לבעית שני הישובים, לנושא זמת הגולן בכללותה, אני רוצה לדווח לוועדה...

מר א. בראון:

מה לגבי צומת ווסט?

השר י. נאמן:

בצומת וואסט היה צריך להיות ישוב עליו הוחלט

לפני שנתיים.

מר א. בראון:

זה לא פרטי אבל!

מר י. מרגלית:

זכורה הופעתה של המשלחת מרמת-הגולן בפני הועדה, שבמסגרת תכנית ויבבותיים, תבעה 500 יחידות לשנה. אנו אמרנו, שהבניה ברמת הגולן צריכה להיות פונקציה של כמות האיכלוס ולא לשמה. לצערי הרב, אנו מגיעים בתקופה הקרובה למצב של מאות יחידות ויקות. אם היום יש בשלבי גמר סדר גודל של למעלה מ-200 יחידות דיוור בשלבי בניה סופיים, ואנו הפעלנו עוד קרוב ל-100 יחידות דיוור, כלומר, סדר גודל של קרוב ל-300 יחידות דיוור, כאשר אין ביקוש כלל. כלומר, יש ביקוש מלאכותי, אבל אנו עד היום התנינו את האיכלוס בתעסוקה באזור.

אנו יוצאים עכשיו במבצע פרסום נרחב ביותר לאיכלוס קצרים מחדש. את יתר הישובים אנו מלווים בהתאם לקצב גידולם. אבל אם לא ימצא פתרון, שהוא בעיקר פתרון תעסוקה לאזורי רמת-הגולן, אנו עלולים ליצור ברמת-הגולן את אותה תדמית, שקיימת לערי פיתוח אחרות, שעד היום לא דבקה ברמת-הגולן, של ישובים שאין להם ביקוש.

לכן גם, בתקופה האחרונה, אין לחץ מפרנסי המקום, להגדיל, להוסיף בניה וכו', כי גם הם חרדים לתדמית שעלולה להיווצר. זה המצב. אין מקום לתת לו פרסום, כי זה עשוי ליצור תדמית לא טובה. עד היום, אנו מנסים לדחוף את כולם לשם. כדאי שחברי הועדה ידעו זאת.

מר י. דקל:

אדוני היו"ר, אולי תרשה לי, בהקשר לעניין קצרים, אני רוצה להוסיף נקודה אחת. התעסוקה היא נושא מפתח בקצרים, אין ספק. אני רוצה לדווח על תרומת החטיבה להתיישבות לתעסוקה בקצרים.

הגולן זו יחידה, שיש בה קשרים הדוקים מאוד בין התושבים והחקלאים - הכפרים והעיר. לאחרונה, בעקבות מוימ ממושך מאוד, שנעשה ביוזמתנו, כל הפעילות של המפעלים האזוריים ברמת-הגולן, הולכת להיות תחת שותפות גג אחד. כלומר, היתה הפרדה בין פעילות משקי צפון הגולן והגולן המרכזי והדרומי, היום משקי צפון הגולן הסכימו להמנע מלהרחיב הרחבה נוספת את מפעלי הקרור והאריזה שלהם ולהשתמש במפעלי הקרור והאריזה של ישובי דרום הגולן וקצרין. על-ידי כך נוצרת מערכת תחת גג אחד, שפועלת בתחום קרור ואריזה של פירות. פירות זה כולל גם אבוקדו.

הקמנו, לאחרונה, יחידת מחשב לשדות של ישובי הגולן בקצרין. ההתפתחות בענין זה יצרה, לפחות, בין 40 - 50 משדות לאנשי קצרין. נדמה לי, שמנקודת זאת התרומה של ההתיישבות האזורית לעיר קצרין, נוסף לעובדה, שיושבים שם משדדי המועצה האזורית עם פקידים, פקידות ובית-ספר שדה שישנו שם, מוצא המידב שיכולה ההתיישבות הכפרית לתרום לענין התעסוקה בקצרין. לכן, הממשלה צריכה לקחת את הענין הזה בידיה ובאמצעות משדד התעשייה, או משדדים אחרים, לאתר סידורים נוספים לתעסוקה.

השר י. נאמן:

בישיבה האחרונה או אחת לפנייה אנו הודענו על סכומי הכסף שהמשדד שלי נותן לחברה לפיתוח של הגולן ועל ההתקדמות שישנה בקשר למכון הגולן.

מר מ. דרובלס:

אם אנו כבר מדברים על רמת-הגולן, לפני כחצי שנה, הוחלט להקים מרכז אזורי בצומת ווסט. החלטנו שבתחילה נקים מוקד. הביצוע הוטל על משדד השיכון. האם אפשר לשמוע דיווח מה קורה.

השר י. נאמן:

הוחלט על כך לפני שנתיים.

מר מ. דרובלס:

אבל חזרנו וחידשנו את ההחלטה.

מר א. בראון:

אם מדברים על דבבותיים, משם יבוא המספר הגדול של התושבים. יהיו אנשים, יקימו שם מפעל, לא יהיו אנשים, לא יקימו מפעל.

מר י. מרגלית:

אני אדווח על כך בישיבה הבאה.

הת/63. החכות קרקע למתיישבים בגולן: תנאי חכירה ייחודיים למשתכנים

השר י. נאמן:

בסעיף שונות יש הוצבה דברים. ראשית, אנו החלטנו, לגבי דמת הגולן, לפני מספר ישיבות, על כך שתנאי וכישת הקרקע עיי המתיישבים יהיו זהים, בחבל עזה ליהודה ושומרון, ובגולן לגליל. לגבי הגולן יכולנו רק לפנות בבקשה למינהל מקרקעי ישראל. המינהל דן בזה וקיבלנו את תשובה עם התנאים שהוא החליט עליהם. אני מציע שנדשום את התנאים האלה בהחלטה, אלא אם מישהו מציע משהו אחר.

הגב' פ. אלבק:

זה לא המינהל אלא מועצת מקרקעי ישראל.

השר י. נאמן:

אני מבין, שבפועל, זה משווה באמת את התנאים

בקצבין ובגולן.

מר י. מרגלית:

יש פה בעיה - הפרוט של מינהל מקרקעי ישראל, כפי

שהבנתי מבכאי הוא בכך, שלכל הישובים, שיוקמו בעתיד, ברמת-הגולן, הם מתכוונים להעמיד תנאים לפי העקרונות של ה-5%. לא כן הדבר לגבי הישובים הקיימים. לא זו הכוונה. כל הישובים החדשים ברמת-הגולן הם ישובים חדשים ואם לא ניתן תנאים של 5%, למשל, בבני יהודה, אז לא תהיה בניה בבני-יהודה.

אלימ ד. סתיו:

אתה מתפרץ לדלת פתוחה. הניסוח הוא: "לתושבים

חדשים" ולא "לישובים חדשים", לכן הבעיה פתורה.

השר י. נאמן:

טוב, ובוטתי, לפני שאנו עוזבים את הגולן, אני

רוצה לומר, כי אנו אישרנו את שני הישובים, אבל לא רשמנו קואורדינטות ונצטרך לקבל הצעה לגבי הקואורדינטות.

מר מ. דרובלס:

אנו עוד לא עזבנו את הגולן. יש עוד נושא

בגולן, בסעיף שונות.

(מכאן רשמה ז.ת.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

הת/64. כפר דייגים: ישוב חדש במרכז דמת-הגולן

מר מ. דרובלס:

מונח לפנינו מסמך של החטיבה להתיישבות, ואני מדאש מתנצל, שבגלל טעות לא תואם באופן מלא עם משד הבינוי, ענין הקמת נקודה זו, אך הדבר יעשה ויתואם.

למרות זאת ובכפוף לכך, אני מציע, שאנו נאשר הקמת ישוב קהילתי בנ.צ. 2092/2602, בסמוך לדרך שבין צפון-מזרח הכנרת וקצרון. הכוונה היא להקמת כפר קהילתי עבור דייגי הכנרת. דייגים אלה נמצאים שם הרבה מאד זמן וזו בעיה חברתית. יתכן, שמבחינת ה-נ.צ. צריך יהיה לתקן משהו, אך הכוונה היא להקים כפר קהילתי, לתת תשתית לדאש השטח עייח המדינה והיתר יצטרך להבנות בהתאם לזכאויות. החטיבה להתיישבות, כפי שהיא נוהגת בכפרים קהילתיים, תטפל גם בכפר קהילתי זה.

למרות שאין לנו את כל הנתונים סגורים, אך בהתחשב עם הבעיה החברתית והתקופה הארוכה מאד, שבה אנו מטפלים בגרעין הדייגים, אני מציע לוועדה לאשר, עקרונית, הקמת כפר דייגים, כאשר התנאים יתואמו עם כל המשדדים הנוגעים בדבר.

השר י. נאמן:

בישיבת התיאום אצלי דנו בזה.

מר י. דקל:

קודם כל, אני מוכרח להתנצל בפני משד הבינוי,

שנושא זה נשמט.

במשך יותר משלוש-דבעי שנה, אנו מנסים לחבר את

חדנס עם הקבוצה הזאת ובשום פנים ואופן זה לא ניתן.

מר א. ברואן:

אך אין חדנס.

מר י. דקל:

יש קבוצה, המייעדת עצמה לחדנס והיא אצלנו

בושימת הקבלה, שהיא מתעתדת להכנס. אנו מקווים, שכשאנו נשלים את התשתית לראש

השטח, יתחילו לצוץ בנינים.

מר מ. דרובלס:

מי אמר שאין חדנס?

מר א. ברואן:

הייתי שם לפני שבועיים ולא היה שם אף אחד.

מר מ. דרובלס:

אנו עובדים על חדנס. יש זק בעיה משפטית של ערר

של יהודי. ברגע שנגמור עם בעיה זו, יכנסו טוקטורים לשטח.

מר י. דקל:

אלה שתי קהילות מסוג שונה לחלוטין. אינני

חושב, שיש מישהו באדץ, שיהיה מוכן לעכל את הטבריינים האלה בתוך קבוצה.

השר י. נאמן:

השאלה היא אם אנו צריכים לראות זאת כעוד ישוב?

מר י. דקל:

יהיה עוד ישוב. לא מדובר על הקמת מעגן נוסף

בכנרת.

מר י. מרגלית:

האם מדובר להעביר אותם מעיר פיתוח טבריה לעיר

פיתוח אחרת?

השר י. נאמן:

אני מציע, שהדבר הזה יבדק שוב.

מר י. דקל:

אצלנו הוא נבדק עד תום.

השר י. נאמן:

אך זה צריך להבדק גם עם משרד הבינוי. היה על

זה ערעור, בזמן ישיבת הועדה המכינה אצלי.

מר מ. דרובלס:

של מי היה הערעור?

השר י. נאמן:

של משרד הבינוי. הטענה היתה, שיש כבר חדש

ואפשר לחבר אותם, או אם בכלל צריך להעביר אותם.

מר מ. דרובלס:

אנו נתאם עם משדד הבינוי.

הת/65. כוכבא, ישוב קהילתי בהר חברון: מיקומו הסופי של הישוב

מר י. מדגלית:

בהחלטה הת/38, מספטמבר 1982, אושרה הקמת כוכבא.

מאחר ולא ניתן היה להקים את הישוב באותו מקום, בתיאום עם כל הגורמים, נקבע מקום אחר והמקום הסופי של עירובין, שאותו בונים היום, הוא בנ.צ. 1597/1130.

אלימ ד. סתו:

יש לי בקשה אחת - לא לרשום את עירובין במקום

זה. עשינו כבר כמה טעויות בשמות. עירובין באה בדיוק במקום שלא אושר. עכשו לוקחים את השם ממקום אחד ומעבירים אותו למקום שני. זוהי כוכבא.

מר י. דקל:

זו המלצה לוועדת השמות.

השר י. נאמן:

נשאיר לוועדת השמות להתעסק בזה, אך ה-נ.צ. ברור.

הת/66. הקמת ישוב קהילתי על יד המאחז מיצד

מר י. דקל:

לגבי הקמת ישוב קהילתי ע"י המאחז מיצד -

ב-5.10.83 החליטה הועדה להקים ישוב קהילתי בקרבת המאחז. מאחר והיום מתאפשר
אזרח של לפחות חלק של קרקעות המאחז, שהן כשרות - ואיננו מתכוונים לגלוש מעבר
לתחום - אנו מבקשים, שהישוב יוקם תוך כדי אזרח חלק מהמאחז, לפי מגבלות הקרקע.
ה-נ.צ. הוא 1677/1103.

גבי פ. אלבק:

המאחז בנוי בצו תפיסה, כאשר חצי מהשטח הוא
באדמות מדינה. יש שטח גדול של אדמות מדינה, שהקצה שלו מגיע לחצי של המאחז. אם
רוצים להשאיר צבא במאחז, נוסח ההחלטה צריך להיות: להקים ישוב אזרחי בצמוד
למאחז הקיים.

השר י. נאמן:

בסדר.

גבי פ. אלבק:

יש גם להוסיף: באדמות המדינה הצמודות למאחז.

השר י. נאמן:

בסדר.

השר י. נאמן:

בישיבת התיאום אצלי הועלה גם הנושא של מטר, אך
אם יתור הדברים לא עברו, אינני רוצה לבקש זאת עכשו. אני רק מבקש, שתבדקו את
הנושא ותביאו זאת לישיבה הבא.

מר י. דקל:

דקל לפני 10 ימים קיבלנו מפליאה את ניתוח השטח

מבחינתה וזה שווה עוד הרבה בדיקה.

השר י. נאמן:

אז נשמע מכם כשתהיו מוכנים.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

הת/58.

יערית ונריה: - סיכום הדיון בענין הקמת היישובים

ממלא-מקום יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. נסים, מ. צפורי, י. נאמן;
ה"ה א. צור, י. זמיר, א. בראון, מ. דקל, מ. דרובלס,
א. בבאי, ד. סתו, י. מרגלית והגב' פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/56 של הועדה
להתיישבות, מיום י"ב באייר התשמ"ד (14.5.84) :-

א. להוסיף להחלטה הנ"ל כדלקמן:

(1) הביצוע יהיה לאחר שיתקבל אישור מנהלת
המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה;

(2) האישור כאמור, יינתן ברגע שיובטח כי
המינימום של 100 דונם קרקע אכן נמצא בבעלות
היזמים הפרטיים.

ב. הועדה להתיישבות רושמת לפניה את הודעתו של שר
המשפטים, כי בכפוף לעיל הוא מסיר את ערעורו
מהחלטה מס. הת/56 הנ"ל.

נציג משרד הבינוי והשיכון מודיע כי התשתית לראש
השטח ביערית ונריה - תינתן על-ידי היזמים הפרטיים.

הת/59.

סינדיאנה - כור

ממלא-מקום יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; ה"ה י. מרגלית,
מ. דקל, א. שבות, י. דקל, מ. דרובלס והגב' פ. אלבק.

המשך הדיון נדחה.

אלישמע (חרס): - הקמת יישוב חדש

הת/60.

סגן שר החקלאות פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; ה"ה מ. דקל, א. בראון, ד. סתו והגב' פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ם בהסתמך על מדיניות הממשלה בנושאי ההתיישבות, לאשר כדלקמן הקמת יישוב בשם אלישמע (חרס): -

א. מיקום היישוב: בנ.צ. 16225/16925, בקרבת צומת כביש עמנואל חוצה שומרון.

ב. אוכלוסיה: יתוכנן ל- 400 משפחות. בשלב ראשון ייבנה החלק שהליכי הרישום לגביו הסתיימו.

ג. מערכת איזורית: היישוב ישתייך למועצה האיזורית שומרון.

ד. תעסוקה: באיזור התעשייה של אריאל-ברקן.

ה. היזמים: הקרן לגאולת קרקע וחברת שב"א.

נציג משרד הבינוי והשיכון מודיע כי המשרד לא יתן תשתית לראש השטח.

נבי ענר

הת/61.

נציג משרד המדע והפיתוח פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; ה"ה מ. דקל, א. אריאל, מ. דרובלס, א. בראון וי. דקל.

המשך הדיון נדחה.

יישובים חדשים ברמת הגולן:-

- א. עין כנף (דיר עזיז)
ב. דליות (מזרעת קוביטרה)

ראש החטיבה להתיישבות בסוכנות היהודית פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; ה"ה מ. דקל, י. דקל,
א. בראון, מ. דרובלס, י. מרגלית והגב' פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ם בהסתמך על מדיניות הממשלה בנושאי
ההתיישבות, לאשר כדלקמן הקמתם של שני יישובים
ברמת-הגולן:-

א. עין כנף (דיר עזיז)

- 1) מיקום: מדרום לגמלא. המקום המדויק של
היישוב ייקבע על-ידי הגורמים הנוגעים
לענין. נ.צ. יימסרו בהקדם למזכירות
הממשלה.
- 2) אוכלוסיה: בשלב הפיתוח המלא, יהיו ביישוב
100 יחידות משפחתיות. בשלב ראשון יוקם
מוקד ל- 25 יחידות.
- 3) ייעוד: ייעוד היישוב ייקבע במועד מאוחר
יותר.
- 4) תעסוקה: תעסוקת היישוב תתבסס על תיירות,
תעשייה, עבודות חוץ וחקלאות, בהתאם לסיכומי
רשות התכנון.
- 5) מערכת איזורית: היישוב ישתיך למועצה
האיזורית גולן ויקבל במסגרתה את השירותים
הציבוריים והמוניציפליים.

ב. דליות (מזרעת קוביטרה)

- 1) מיקום: מצפון לרמת מגשימים. המקום
המדויק של היישוב ייקבע על-ידי הגורמים
הנוגעים לענין. נ.צ. יימסרו בהקדם
למזכירות הממשלה.
- 2) ייעוד: מושב שיתופי.
- 3) אוכלוסיה: בשלב הפיתוח המלא יהיו ביישוב
100 יחידות משפחתיות. בשלב ראשון יוקם
מוקד של 25 יחידות.

(4) תעסוקה: היישוב יתבסס על תיירות, תעשייה וחקלאות בהתאם לסיכומי רשות התכנון.

(5) מערכת איזורית: היישוב ישתייך למועצה האיזורית גולן ויקבל במסגרתה את השירותים הציבוריים והמוניציפליים.

החכרת קרקע למתיישבים בגולן:-
תנאי חכירה ייחודיים למשתכנים

הת/63.

ממלא-מקום יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; ה"ה י. מרגלית, ד...סתו והגב' פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/25 של הועדה להתיישבות מיום כ"ט באדר ב' התשמ"ד (2.4.84) לרשום כדלקמן את החלטתה של מועצת מקרקעי ישראל שקבלה בתוקף סמכותה לפי סעיף 3 לחוק מינהל מקרקעי ישראל, תש"ך-1960, בענין תנאי חכירה ייחודיים למשתכנים ביישובים ברמת הגולן:-

א. מינהל מקרקעי ישראל יעניק הנחות מדמי חכירה מהוונים למשתכנים חדשים ביישובים או כפרים קהילתיים שאינם מושבי עובדים או קיבוצים בשעור של 84% מגובה התשלום המהוון (שהם 75% מערך הקרקע).

ב. המתישבים ישלמו 16% מערך הקרקע אשר יחשבו כדמי חכירה מהוונים בשעור של 91% מערך הקרקע.

ג. א) קבלת ההנחה תהיה בתנאי שמקבל ההנחה לא יעביר את זכויותיו בקרקע ויתגורר מגורים של קבע בבית מגורים שייבנה על-ידו על-פי חוזה הפיתוח משך 5 השנים הראשונות שלאחר סיום הקמת ביתו על-פי חוזה הפיתוח, וחתימת חוזה חכירה.

ב) לא קיים מקבל ההנחה את סעיף קטן (א) ישלים את שווי הקרקע המהוון ליום ההקצאה בצרוף הפרשי הצמדה מיום ההקצאה ועד לתשלום בפועל.

ד. הועדה העירונית של המועצה תהיה מוסמכת על-פי הצעות שתוגשנה לה על-ידי מנהל המינהל לקבוע את רשימת היישובים בהם תינתן ההנחה האמורה.

ה. תוקף ההחלטה 5 שנים מהיום.

כפר דייגים: יישוב חדש במרכז רמת-הגולן

הת/64.

ראש המחלקה להתיישובות בסוכנות היהודית פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; ה"ה י. דקל, א. בראון, מ. דרובלס וי. מרגלית.

המשך הדיון נדחה.

כוכבא, יישוב קהילתי בהר חברון: מיקומו הסופי של היישוב

הת/65.

נציג משרד הבינוי והשיכון פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; ה"ה ד. סתו, י. דקל והגב' פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/38 של הועדה להתיישובות מיום י"ז באלול התשמ"ב (5.9.82): - לאשר את מיקומו הסופי של היישוב כוכבא בנ.צ.מ. 1597/1130.

הקמת יישוב קהילתי על-יד המאחז מיצד

הת/66.

סגן שר החקלאות פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; מר י. דקל
והגב' פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/80-א' (3) של
הועדה להתיישבות מיום כ"ח בתשרי בתשמ"ד (5.10.83),
לאשר:-

א. את מיקומו הסופי של היישוב - בנ.צ.מ.
1677/1103.

ב. היישוב האזרחי יוקם בצמוד למאחז הקיים, על
אדמות מדינה הצמודות למאחז.

ה י ש י ב ה ב נ ע ל ת

